

Forfatter: Brorson, Hans Adolph

Titel: Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956

Citation: Brorson, Hans Adolph: "Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956", i Brorson, Hans Adolph: *Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956*, 1951-56, s. 5. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-brorson03grval-shoot-idm140139966798848.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956

SVANE-SANG

6
7

Indledning

Da »Troens rare Klenodie« fremkom, var Brorson den opgående stjerne. Bogen blev greben med begejstring og kom i det ene oplag efter det andet.

Ganske anderledes lå forholdet, da »Svane-Sang« 1765 - året efter digterens død - blev udgivet*). Tidsånden havde skiftet, og modtagelsen var kølig. Man finder bogen annonceret den 29. november 1765 i Kjøbenhavns Adresse-Contoires Efterretninger, og den 27. februar 1766 står der en anmeldelse i Kiøbenhavnske Nye Tidender om lærde Sager. Her meddeles først nogle af de oplysninger, som findes i fortalen, og derefter hedder det;

»I steden for al anden Bedømmelse over [Psalmerne] Værd, ville vi give Læserne en Prøve deraf, ved at anføre tvende, som først falde os under Hænderne, hvoraf de kan slutte i hvad Smag de øvrige ere forfattede. Den 41de**) lyder som følger:

Hvad est du dog skiøn, ja skiøn,
Ja skiøn, du allerdeyligste Guds Søn,
o. s. v.

»Nok en anden snorrig Kiempevise om Goliath og David:

Goliath drog fra Gath,
For at legge Saul i Skat,
o. s. v.

»Til disse Sange er føyet en Prædiken over vor Frelseres første Aabenbarelse efter sin Opstandelse, hvormed vi ey ville opholde vore Læsere«.

* *
-- 8

Anmeldelsen røber jo en slet skjult foragt. Og bogens skæbne i den følgende tid svarer ganske dertil. Der kendes nemlig ikke noget nyt optryk af den i 65 år efter dens fremkomst.

Med Troens rare Klenodie gik det i denne periode noget anderledes. Der kom nye oplag 1773 og 1796. Men samtidig gled brugen af den ned i de jævne lag af folket. Her sang man af den i hjemmene og ved de opvakte ofte så ildesete forsamlinger. På Parnasset var den glemt. I hvilken grad, får man et indtryk af ved at læse følgende fra Rahbeks hånd i Tilskueren for 12. april 1816:

»Til Digteren Grundtvig. *Funden!* k. V.! *funden!* kunde jeg med hin Græker fristes at udbryde. De erindrer, at De ved vor sidste Samtale, da De gjorde mig opmærksom paa den deilige Julesang [»Den yndigste Rose er funden«], opgav mig at udfinde, af hvem den vel kunde være... Jeg giættede da, som De maaskee erindrer, paa Biskop Brorson... Hændelseviis kom jeg til at tale derom med min Ven Prof. Werlauf, der strax bestyrkede min Formodning, og henviste mig til en mig ubekjendt... Psalmesamling af ham, der under Navn af *Troens rare Klenodie* 1739 er udkommet paa Mummes Forlag, og som jeg nu fra det kongelige Bibliothek har for mig. Jeg troede saameget mere at burde meddele Dem, m. V., denne Opdagelse, da det var muligt, at De i denne udentviwl lidet kjendte Bog kunde finde mere for Dem...«

Når man tænker på, at det drejer sig om mænd som Grundtvig og Rahbek, tidligere professor i æstetik, nogle måneder efter i dansk sprog og litteratur, forstår man, hvor talende disse ytringer er.

Og Svane-Sang kan ikke engang i de kredse, der holdt fast ved Troens rare Klenodie, have vundet synderlig udbredelse, når det stadig blev ved det ene tryk fra 1765. Alligevel blev det den, der på en ejendommelig måde kom til at åbne det 19. århundredes Brorsonrenæssance. Det skyldtes præsten og digteren Nicolai Søtoft. 1820 skriver han om Brorson*):

»Han sover alt længe i Gravens Fred, den fromme, den herlige Sanger, hvis næsten forglemte Harpe jeg har povet at tage

* 9

frem for at afviske Støvet af Strængene, der ikke ere forgyldte - men Guld! Naar jeg siger *forglemt*, da mener jeg dermed, at kun Faa, meget Faa, give Agt paa de fromme, de opløftende Toner, der ombølge den Forklaredes Gravhøi; og, om end Enkelte mindes ham, saa stille de sig dog intet ret levende Billed for Øie; men jeg erkjender, at Skylden hertil er ikke deres alene, Tiden har tildeels gjort Sangeren ukjendelig. Dette er Grunden, hvorfor jeg har povet at omforme hans »Svanesange«. Med dem var det mit Øiemed at bane Adgang til Hjerterne og Hovederne for Digterens langt rigere Skatte - hans Psalmer*). Skulde mit Maal ikke naaes, saa skal det dog aldrig fortryde mig at have syslet mangan Stund med hans Arbejder, for igjennem Hyperorthodoxiens mysteriøse Allegorier og Billeder at finde det rette Stempel, der tegner ham som en baade sand, høi og dyb poetisk Aand. Ja han var i Aand, som i Stand, fuldkommen vor Kingos Broder, og i Meget baade høiere og dybere.«

Det var altså en omdigtning, Søtoft ville bringe. Og i 1820-21 udgav han i Jens Møllers Theologisk Bibliothek 43 af Svane-Sangs 70 digte i denne ændrede skikkelse. Hvad man nu end vil sige om et foretagende af den art, er der ingen tvivl om, at det kom til at åbne øjnene for Brorsons digtning. Og hertil bidrog yderligere, at den højt ansete rektor på Herlufsholm Anders Winding Brorson - sønnesøn af salmedigterens broder, biskop Broder Brorson - 1823 udgav »Nogle af salig Biskop H. A. Brorsons Psalmer«. I fortalen hævder han med varme sin store slægtnings værd som menneske og digter. De salmer, han meddeler - med en ganske let modernisering, - er taget fra Troens rare Klenodie; men om Svane-Sang skriver han (s. 31), at en stor del af dens sange overgår salmerne i Klenodiet i poetisk værd. At hans bog har Øvet indflydelse, ser man bl. a. af et brev, som Sibbern sender ham den 19. aug. 1824**). Det hedder her:

»Blandt andet, jeg tog med og paa Spadseretoure i Skovene [ved Farum] gik og glædede mig ved paa ny, var ogsaa Brorsons Psalmer, i det Udvalg, De har udgivet og foræret mig. Det

** 10

er sandt, en saa ægte og just i Hovedsagen fortrinlig Psalmedigter har Danmark maaskee ikke havt. I det mindste er her en herlig Forening just af det Væsentligste.«

Glemselen, der var så meget større, som næsten alt af Brorson var fejlet ud af Evangelisk christelig Psalmebog, 1798, der brugtes i kirkerne, var åbenbart ved at blive hævet. Den åndelige luft i tiden var begyndt at blive varmere. Men det, der fik afgørende betydning, var, at grundtvigske præster og opvakte lægfolk fandt hinanden. Det er betegnende, at den egentlige strømknætring udgik fra »det hellige land« i Sydvestsjælland. Den kom, da den grundtvigske sognepræst i Holsteinborg, lic. theol. Jens Albrecht Leonhard Holm 1830 udgav »Psalmer og aandelige Sange af Hans Adolph Brorson«, en smuk, statelig bog, tilegnet grev A. F. Holstein, »de gamle Kjærnepsalms oprigtige Ven«. Her er ikke tale om omdigtning eller modernisering; det er en virkelig tekststudgave. Og det er den første, som omfatter både Troens rare Klenodie og Svane-Sang. Her har vi altså det andet uforandrede tryk af Svane-Sang.

Isen var brudt. Holms udgave kom efterhånden i 10 oplag. Og andre udgaver bogstavelig myldrede frem, dels af Troens rare Klenodie, dels af Svane-Sang, dels af begge samlinger under eet. For Svane-Sangs vedkommende er det særlig i Norge, at optrykkene fremkommer. Holms betydning som den, der har ført an, må vurderes højt.

Den redegørelse, der her er givet, lader os bl. a. se, at det tekstkritiske spørgsmål, der spillede så betydelig en rolle ved udgivelsen af Troens rare Klenodie, ikke på den måde gør sig gældende ved Svane-Sang. Her har man blot det ene originaltryk fra 1765, og varianter bliver der følgelig kun tale om ved de dele af bogen, som foreligger i et manuskript fra Brorsons hånd, nemlig den tilføjede prædiken og 2 digte. Ved alle sangene på een nær kommer apparatets øverste note i nærværende udgave da kun til at dreje sig om nogle trykfejl og enkelte forslag til tekstændring.

Inden for Brorsons digtning har Svane-Sang sit eget ansigt, højst forskelligt fra Klenodiets.

11

Man lægger først mærke til, at digtene i Svane-Sang er langt kortere end i den ældre samling. I denne er af 274 salmer de 153 på 10 vers eller derover, heraf 44 på mellem 15 og 19, 7 på 20 eller flere vers; under 5 vers er kun 6 salmer, ingen under 3. Heroverfor står Svane-Sang, der ikke har nogen over 8 vers og kun een, der når så højt; 2 har 6 vers; 4 har 5; 5 har 4; 34 har 3; 22 har 2, og 2 har 1 vers.

Noget for Svane-Sang ejendommeligt er også den hyppigt meget lange strofe, ofte overdådigt udstyret med rim, selv inde i linierne, i det hele med et stærkt kunstfuldt præg.

Klenodiet havde mellem de brorsonske originaler kun een dialog, nr. 208, og eet tilløb i dialogisk retning,

nr. 114. I Svane-Sang derimod har denne type vundet en stor plads. Der er 14 dialogiske digte, 9 med og 5 uden replikangivelse (henholdsvis nr. 288; 295; 310; 311; 322; 332; 333; 342; 348 og nr. 296; 307; 308; 314; 327). Det, vi her står overfor, er duetter og kantater.

Svane-Sang afviger med andre ord fra den sædvanlige salmestil. Af datiden har det uden tvivl været følt. Dette kan være grunden til, at Brorsons søn, der var udgiveren*), i forordet kalder digtene *aandelige Sange* eller blot *Sange*, medens han ved omtalen af Klenodiet siger *Psalmer*; helt sikkert er det dog ikke, at det er hans mening at skelne sådan; for til sidst betegner han Klenodiet som digterens *første Sange***). Men i hvert fald ser vi, at Brorsons datter, justitsrådinde Fogtmann***) omtaler Svane-Sang som »Arier«, hvad der også passer godt til mange af digtene. Om et af dem har Brorson selv brugt det samme udtryk (nr. 295, se noten og s. 25). For øvrigt har vi jo set, at heller ikke Nicolai Sætoft regner dem for salmer.

Ind imellem forekommer der ganske vist digte, som også efter datidens begreber måtte kaldes salmer. Men det har været følt som et mindretal.

En betragtning af digtene giver et levende indtryk af den rolle, som musikken må have spillet ved deres tilblivelse, og

* * *
-- 12

dette får vi bekræftet ved, hvad datteren fortæller om sin fader*): »I det Selskabelige var hans Yndlingsmorskab Musik og Sang, hvori han selv deltog, og som han helst underholdt sig med i sin Familie og i Vennekredse, og dertil digtede han de Arier, som min Broder efter hans Død gav i Trykken under Navn af Svanesang«. Bolette Lumholtz, som var husjomfru i det brorsonske hjem, meddeler, at biskoppen ledsagede sangen »med Luth (Cither), hvilket Instrument var hans sædvanlige Underholdning efter Dagens Møie.«**)

Om melodierne til Svane-Sang meddeler A. W. Brorson***): »Alle Melodier, paa nogle meget faa nær, som jeg erindrer, ere tabte... Jeg skrev... til Frue Justitsraadinde Fogtmann i Varde, som jeg troede var i Besiddelse af dem. Men hun beklagede, at hun ikke, endog med den bedste Villie, kunde opfylde mit Ønske, da intet Afskrift af Noder, som hendes Broder, sal. Hr. Christian Carl Brorson, maaske har været i Besiddelse af, var at finde, og Svaghed og høj Alderdom forbød hendes Mand, den for kort siden afdøde fortjente Justitsraad Fogtmann, som i sin Ungdom havde dyrket Musiken, at udsætte dem han erindrede. Og saaledes var da dette Haab forsvunden«. Lidt senere hedder det: »De vare næsten alle gammeldags muntre Selskabssange. Men da den strænge Religjøsitet, der i Alt ledede Biskop H. A. Brorsons Handlinger, ikke tillod Brugen af dem, i denne Form, og han selv, saavel som hans hele Familie havde megen Sands for Musik, saa digtede han, for at nyde Melodierne, aandelige Sange, passende dertil, hvorved han baade morede og opbyggede sig selv og Andre. Af Rythmus i Nogle kan man slutte, at de have været digtede til et sammenhængende Cantat, og nogle, især af Paaskepsalmerne kunne, med liden Forandring gjelde som høje og skønne Oratorier, og hvis de saaledes bekendtgjordes, maaske i Tiden tiltrække sig en Tonekunstners Opmærksomhed.«

Det er nu ikke blot formen, der giver Svane-Sang en særstilling. Det gælder også indholdet. I Klenodiet mærker man

* * *
-- 13

præsten, der vil påvirke andre. Men i Svane-Sang er det hele væsentlig personligt. F. eks. er de skarpe udfald mod verdslig tryghed - »sikkerhed«, - mod uafgjorthed og halvhed her blevet sjældne. Vi sporer dem i nr. 304; 339, 1; 340; 342; 343; 344, 2; 346, 1; 350, 1-2. Men ellers er det digterens eget frelsesanliggende og hans egne følelser, vi møder, især hans Jesuskærlighed med præg fra Højsangen, hans himmelsyner, ofte udtrykt i billeder fra Joh. Åb., og hans himmellængsel. Det stemmer godt overens med, hvad fortalen oplyser om sangenes tilblivelsesmåde: *De ere efterhaanden forfattede i de sidste Aar af hans Leve-Tiid, fornemmelig til hans egen og nærmeste Paarørendes indbyrdes Gudelige Opmuntring, under hans ofte store Sinds og Legems Lidelser, uden at den Tiid havdes nogen egentlig Hensigt til deres Bekientgjørelse ved Trykken.**) »Morskab«, som datteren taler om, og som også A. W. Brorson - vel efter hende - er inde på, er åbenbart ikke det rigtige ord. Dertil ligger sangenes indhold også alt for dybt. Men datteren var kun 11 år, da faderen døde.

Et udslag af samlingens personlige præg ser vi også deri, at der blandt de 70 digte kun er 2 oversættelser, nr. 305 og 353. Altså helt anderledes end i Klenodiet, hvor 193 af de 274 salmer er oversatte.

Dersom man ud fra fortalens meddelelse om tilblivelsesmåden ville slutte, at digtene måtte betragtes som udkast eller dog som noget, der manglede den sidste afslibning, ville man tage grundigt fejl. I småting som f. eks., at der i nogle af dialogerne ikke er tilført replikangivelse, kan man ganske vist se, at manuskriptet ikke har været gjort færdigt til trykken. Men selve den kunstneriske udformning ejer netop i disse digte en sjælden fuldkommenhed. Også uden nogen egentlig beslutning om udgivelse kan det jo godt for den store sprogets og versets mester have været en indre fornødenhed at nå frem dertil.**)

Digtene i Svane-Sang fremtræder uden nogen inddeling. Men når man ser nøjere til, opdager man, at de ingenlunde står uordnet. Allerede J. A. L. Holm var klar over dette. I sin udgave 1830 delte han dem i en række afsnit, som senere er gået igen i andre udgaver, og som i alt væsentligt må siges at have truffet det rette. Og 3. oplag 1841 viser - mærkeligt nok kun i indholdsregistret s. X, - at han har forstået, at opstillingen i Svane-Sang i virkeligheden svarer til det system, som foreligger i Troens rare Klenodie, blot i delvis gennemførelse. For at dette skulle stå klart, mangler egentlig kun overskrifterne - altså et lignende forhold som ved de dialoger, der står uden replikangivelse. Vi møder 5 hovedafsnit:

Første afsnit, nr. 284-302.

Ligesom Klenodiet begyndte med *Troens Fryde-Fest*, hvor kirkeåret var lagt til grund, sådan indledes Svane-Sang med et tilsvarende afsnit, der knytter sig til kirkeårets første del fra advent til Kristi himmelfartsdag. Her finder vi først 3 sange - nr. 284-286 - der handler om evangeliet til 1. søndag i advent, Mt. 21, 1-9: Jesu indtog i Jerusalem. Derefter 2 juledigte, nr. 287-288; 4 passionsdigte til fastetiden, nr. 289-292, og 2 til langfredag, nr. 293-294; 4 påskedigte, nr. 295-298; 3 himmelfartsdigte, nr. 299-301, samt endelig et slutningsdigt om Jesu ophøjelse med tilbageblik over hans vej gennem lidelse, nr. 302.

Andet afsnit, nr. 303-304.

Dette svarer til Klenodiets om *Troens Midler*, men er jo meget kort, blot med 1 sang om dåben, 1 om ordet og Ånden.

Tredje afsnit, nr. 305-318.

Dette svarer til Klenodiets om *Troens Grund**) Nåden i Kristus er emnet. Som indledning er anbragt en oversat salme om syndsforladelsen, og de følgende digte besynger Jesus som forsoneren, som den barmhjertige brudgom (højsangsmotivet, flere gange sammenknyttet med forsonermotivet), som sjælesørgeren,

*
- 15

som den gode hyrde, som den, der skænker frihed og en god samvittighed. Helt igennem er hensigten at få frem, hvad vi i Jesus har at bygge på, altså netop troens grund.

Fjerde afsnit, nr. 319-330.

Dette svarer til Klenodiets om *Troens Kamp og Seyer*. Som i Klenodiet begyndes der med sange om korset, nr. 319-321. Derefter en dialog om kristensjælen i strid: svag i sig selv, stærk i Kristus, nr. 322; en række sange om gammeltestamentlige emner, alle handlende om Herrens sejrende hjælp til dem, der i nøden vover at tro ham, nr. 323-326; endelig en række om bestandighed: tålmodig bien og udholdende kamp, nr. 327-330.

Femte afsnit, nr. 331-352.

Dette svarer til Klenodiets om *Troens Ende*, men rummer en langt større rigdom. Alle digtene handler her om de sidste ting: døden som hjemgang til brudgommen - Herrens komme med de dødes opstandelse, dommen, verdens undergang og tidens ophør - det ny Jerusalem, Zions slot, paradiset, den himmelske kirkegang, himlen som havnen o. s. v. På en måde kan man tale om forskellige emner og jo i hvert fald om en broget mangfoldighed af billeder. Også stemningen er vekslende: fra dyb alvor, undertiden ængstelse, til jubel eller stille glæde, især dog længsel, snart frydefuld, snart smertefuld. Men i al mangfoldigheden er det een og samme sag, det gælder. Vi ser Brorson som det, han selv havde kaldt *en himmel-sindet Christen siel* (nr. 202, 1, 2). Digtenes rækkefølge inden for afsnittet viser ikke nogen tydelig plan ud over det, at *Den store hvide Flok* er sat som slutning. Midtvejs findes der en gruppe (nr. 340-343), hvis baggrund synes at være Lissabons undergang ved jordskælvet 1755*).

Efter de 5 afsnit følger som tillæg den oversatte salme, nr. 353.

Også Hans Brix**) har behandlet spørgsmålet om inddelingen af *Svane-Sang*, øjensynlig uden at kende Holms opstilling. Brix

* *
-- 16

delte digtene i 3 grupper: 1) en gruppe, som han mener vedrører påsketiden: Jesu historie fra psalmesøndag til himmelfarten, nr. 284-302; 2) en gruppe af uensartet karakter, nr. 303-326; 3) en »evighedsgruppe«, nr. 327-352.

Brix' første gruppe er == Holms ovenangivne første afsnit; men Holm har set klarere, når han betegner de 3 første sange som adventssalmer, hvad der er givet med, at de 2 næste handler om julen. Man må huske, at evangeliet til 1. søndag i advent lige så vel som det til palmesøndag er fortællingen om Jesu indtog. Nogen påskegruppe er der altså ikke tale om.

I den anden gruppe finder Brix blot et uensartet indhold, medens vi jo ved at følge Holms inddeling har set, at der også her foreligger en systematik (2.-4. afsnit).

Brix' tredje gruppe falder på det nærmeste sammen med det ovenangivne femte afsnit. Der er kun een forskel. Medens afsnittet nemlig hos Holm begynder med nr. 331, *O Helligaand! mit Hierte*, regner Brix nr. 327, *Her vil ties*, for her at være indledningssalmen. Både den og den følgende, *Skal vi ustridig hist*, kunne også lige så godt passe i dette afsnit som i det foregående; men når vi så kommer til de to næste, *Vor Klippe vi slippe umuelig* og *Som Kiøbte og Døbte vi bære*, synes de afgjort at høre hjemme, hvor der er tale om troens kamp og sejr, og man må derfor nok give Holm ret, når han lader nr. 331, længselssangen om det ny Jerusalem, indlede Slutningsafsnittet.

Brix rejser så det spørgsmål, om opstillingen i grupper skyldes udgiveren eller digteren selv, og finder det sandsynligt, at der har foreligget »2 sammenhængende Samlinger eller Hefter fra Digterens Haand«, der af udgiveren er anbragt som første og tredje gruppe; desuden »et Stof af mere løs Art«, som er blevet »sammenføjet« til anden gruppe.

Hvad det første afsnit angår, finder Brix' hævde af dette som en samling fra digterens hånd støtte ved en betragtning af slutningssangen, nr. 302. Den ser nemlig ud til ligefrem at være digtet som en sammenfatning af hovedtankerne i afsnittet, og i så fald må dette jo være forment af Brorson selv. Se nærmere herom i noten til nr. 302.

Brix har sikkert peget i den rigtige retning. Men man må

17

vist kunne gå videre. Når man nemlig har set, at der gennem *Svane-Sang* fra først til sidst er en systematisk opstilling, og at denne i stor udstrækning svarer til den i Klenodiet, ligger dog vel den antagelse nærmest, at hele opstillingen skyldes Brorson. At sønnen skulle have foretaget den ud af en uordnet masse af digte og så tilmed have undladt at forsyne de afsnit, han skabte, med overskrifter, forekommer i hvert fald nærværende udgiver mindre sandsynligt.

- - -

Og nu digtenes affattelsestid! Vi vender tilbage til det ovenanførte citat af forordet, hvor det hedder: *Sangene... ere efterhaanden forfattede i de sidste Aar af [Brorsøns] Leve-Tiid, fornemmelig til hans egen og nærmeste Paarørendes indbyrdes Gudelige Opmuntring, under hans ofte store Sinds og Legems Lidelser.* Lad os da se, hvad vi kan få at vide om Brorsons lidelser i hans sidste år.

Hans visitatsberetninger viser, at han i tiden efter den svære sygdom i 1746*) og frem til 1757 som helhed har klaret visitatserne i det besværlige, udstrakte stift. Også i 1758 har han holdt visitats til 5. november; men derefter hedder det: »Da mit Forsæt var nu herpaa at ville visitere i Schads og Vester Herreder, faldt ieg i en haard Sygdom, hvoraf ieg endnu [29.12.1758] ey fuldkommen er restitueret, og fik da min Visitatz for indeværende Aar en for mig ligesaa besværlig som uformodentlig Ende«. Hans brodersøn, sognepræst Johan Peter Brorson i Døstrup, skriver i sin kalender for 1759: »D. 9. Jan. var jeg i Ribe at besøge min Hr. Farbroder, Hr. Biskop Brorson, som var nyelig kommen op af en farlig Sygdom.«**) Selv fortæller biskoppen (28.12.1759), at han begyndte med en visitats på 1. søndag i fasten (4. marts 1759): »Men for Vinterens Haardhed, og at ieg efter min i afvigte Aar udstandne haarde Svaghed ikke var kommen ret til Kræfter, maatte ieg afbryde Visitatzen, som og formedelst andre forefaldende Embeds Forretninger og Forhindringer ikke blev igien begyndt førend... den 2den

* *
-- 18

Junii«; men så blev han ved til først i november: 19 visitatser.

1760 visiterer han i 19 pastorater fra 8. maj til 8. oktober. I anledning af enevoldsmagtens 100 års jubilæum den 16. oktober blev han dr. theol. og havde i den anledning udarbejdet sin latinske afhandling *De Vexillo Ecclesiæ*. Der findes i visitatsberetningen ingen klager over sygdom. Det synes at have været et år med nogenlunde gode kræfter.

Anderledes med 1761. Herom skriver han (28.12): »At ieg afvigte Kirke-Aar fast heel igiennem har været af Gud hiemsøgt med megen Sygdom, dette har ieg ved anden Lejlighed understaaet mig Deres Kongelige Majestet allerunderdanigst at andrage; Thi efterat ieg første Jule Dag [1760], da ieg gik til Kirken at prædike, blev uformodentlig angreben af en stærk Norden-Vind og gandske forkølet, saa har ieg siden den Tiid udstaaet 3de store smertelige Sygdomme, af hvilke ieg den sidste ej endnu har forvunden, følgelig kun vidst af faa Helbreds Dage, af hvilke de fleeste har været fra Pindse Festen [10. maj] til Landemodet den 17 Jun.; da ieg i Herrens Navn begyndte min Visitatz« - 6 visitatser og landemodet klaret.

1762 holder han 18 visitatser i tiden fra 27. maj til 24. august og udskriver visitats til efter Varde landemode den 7. september. »Men som ieg var svag, da ieg rejste ud, saa tog Sygdommen paa Rejsen saaledes Overhaand, at alt Haab om Livet var borte, kom dog L: D: hiem i 4de Uge derefter, men saa svag, at ieg siden ikke har funden Kræfter til min Visitatz denne Sinde videre at kunde fortsætte«.

1763 holder han 9 visitatser i tiden fra 19. maj til 2. oktober. »Videre vilde min tunge Alderdom og svage Kræfter denne Sinde ikke tillade min Visitation at fortsætte«. Hermed var hans rejsevirkomhed forbi. Den 3. juni 1764 døde han.

Det er altså klart, at årene fra slutningen af 1758 - vel med en oase i 1760 - har været en lidelsestid for Brorson, og det må være til opmuntring under disse lidelser, at han har digtet sange for sig selv og sine nærmeste. Det er ikke alle digtene i *Svane-Sang*, der har haft dette private formål, men de fleste; der stod jo *fornemmelig*. Nogle må have haft et videre sigte,

19

måske det at blive fremført som korsang i domkirken. Man kan derfor ikke udelukke den mulighed, at samlingen i det hele kan rumme digte, som er blevet til før de egentlige lidelsesår. Uvilkårlig tænker man her på gruppen nr. 340-343, der formentlig hentyder til Lissabons undergang den 1. november 1755. Men den kan alligevel næppe hidrøre fra tiden umiddelbart efter katastrofen, da den nærmest udtaler digterens smerte over, hvor ringe indtryk den frygtelige begivenhed har vist sig at gøre på folket; der kan bl. a. være tænkt på, at hans eget store Lissabondigt fra 1756 vel var gået spurlost hen. Tilmed ser det ud til, at der i nr. 340 og 341 er tale om mere end een naturomvæltning. I nr. 340, 1, 3 nævnes *mange svare Tegn*; i nr. 341, 1, 2-4 hedder det: *Da i disse dine Dage Af saa mange selsom Ting Selv Naturen synes knage*, og i v. 2, 1 ligger det nær at forstå nutidsformen: *Jorden ryster* om noget, som har gentaget sig. Det er da rimeligt, at der foruden på Lissabon kan være tænkt på det stærke jordskælv, som den 22. december 1759 rystede hele Danmark og satte folket i stor skræk*). I så fald kan de to digte være blevet til lige efter dette tidspunkt, og så er det vel sandsynligt, at det samme gælder nr. 342 og 343.

Man kunne også spørge, om begyndelsesgrænsen for svanesangsårene simpelt hen skulle sættes ud fra den betragtning, at ingen af digtene kunne være blevet til før 1760, da de i så fald ville være blevet optaget som et tillæg i Klenodiets udgave fra det år (J6, se 1. bind s. XV). Det er dog sikkert helt ved siden af. Dels ved man slet ikke, om Brorson i sin svaghed har følt sig i stand til at få sådan en sag ordnet; dels var han jo ifølge sønnens ord overhovedet ikke enig med sig selv om, hvorvidt digtene skulle udgives; mange af dem anså han vel ikke for salmer.

De forsøg, man i øvrigt har gjort på at nå en nærmere tidsbestemmelse for de enkelte afsnit eller digte ud fra deres indhold og stemning**), kan næppe siges at have været frugtbare.

* *
-- 20

Det må jo ikke glemmes, i hvilken grad stemningerne kan veksle efter de skiftende forhold. Noget af det ejendommelige for Brorson er den iver, hvormed han straks efter hver sygdom igen tager fat på sin gerning. Visitatsberetningerne viser desuden til det sidste hans usvækkede interesse for forholdene i stiftet og for kirkens hele tilstand. Og lige til dagene før hans død ser vi ham udsende embedsskrivelser (29. og 30. maj 1764). Derfor går det ikke an uden videre at henføre de digte, hvor jordelivet er »aktionsbasis« til en tidlig tid og slutningsafsnittet med himmellængslen til digterens sidste dage. En af de mange sygdomme kan have vendt hans hu og længsel udelukkende mod evigheden, og når bedringen derefter lod ham føle ny kraft til livets opgaver, kan det have kaldt andre toner frem. Ydermere er forholdet ifølge fortalen jo det, at digtene er fremkommet dråbevis (*efterhaanden*) gennem en årrække, hvad der netop stemmer med en tilblivelse, efter som nu en, nu en anden stemning har gjort sig gældende.

- - -

Den til Svane-Sang hørende prædiken med indledningsdigt har, som man vil se, sit eget titelblad, der skyldes Brorson selv. Bogens titelblad er derimod udgiverens værk. Rimeligst er det så, at det også er udgiveren, der har fundet det smukke navn Svane-Sang, selv om det vel ikke kan udelukkes, at det kan have stået i digterens manuskript eller stamme fra en mundtlig ytring af ham*).

At navnet for øvrigt efter udgiverens tanke omfatter både sangene og prædikenen, fremgår tydeligt af fortalen. Ordet kan jo godt bruges som almindelig betegnelse for det sidste, et menneske har fremsat. Men det er dog sikkert den digteriske del af bogen, som har været anledningen til, at det her blev anvendt.

- - -

Svane-Sangs original findes på Det kongelige Bibliotek, Universitetsbiblioteket samt Videnskabernes Selskabs Bibliotek i Trondheim. Universitetsbibliotekets eksemplar har på

* - 21

22

23

forsatsbladet påskriften: »Foræret af L. R. Tuxen (H. A. Brorsons Datterdattersøn). A. 34.« Herudfra antager Arnholtz*), at de i dette eksemplar tilførte melodiangivelser m. m. er udslag af den brorsonske slægtstradition. Dette lader sig dog næppe opretholde. På titelbladet står der nemlig: »Niels Bønnelycke D. 27. Decembr. 1782« (nedenunder igen: »Niels Bønnelycke«). Denne mand, som formentlig er præsten Niels Bønnelycke (1756-1826), fra 1789 sognepræst i Jerne-Skads, har altså ejet bogen før Tuxen, der levede 1810-75; han hørte ikke til Brorsons slægt, og der er altså ikke tale om et arvet familieeksemplar. Nederst på titelbladet står: »P. G. Thorsen. 18. Avg. 1839«. Hermed kan der dog sikkert ikke være tale om en ejermand forud for Tuxen.***) Men i hvert fald måtte antagelsen af en brorsonsk meloditradition komme til at hvile på Tuxen alene. Hans mormoder, justitsrådinde Fogtmann, kunne, som vi har set, ikke skaffe melodierne til veje; men hermed menes åbenbart noderne. Selv siger han***), at »Melodierne for største Delen ere gaaede i Glemme«; men nogle har altså dog været husket, og dette bevidner A. W. Brorson jo for sit eget vedkommende om »nogle meget faa«. Da det kun er 3 (4), som er skrevet til

* * * 24

i det pågældende eksemplar, ville det i og for sig svare hertil, så hvis tilføjelserne skyldtes Tuxen, blev der unægtelig mulighed for at tale om en slægtstradition.

En undersøgelse viser imidlertid, at Tuxen ikke kan have skrevet disse tilføjelser. Allerede den omstændighed, at melodiangivelsen til »Den store, hvide Flok« hedder: »Studenter Mars«, taler imod, at den skyldes en dannet mand fra det 19. århundrede; han ville vel have skrevet »Marche« eller »Marsch«, i hvert fald ikke »Mars«. Men dertil kommer, at selve håndskriften er ganske forskellig fra Tuxens, som vi har i 2 breve på Det kongelige Bibliotek (Ny kgl. saml. 4°, 3095, til Allen og 4°, 2976, til Fr. Bajer). Men når hverken bogen er et familieeksemplar eller melodiangivelserne kan henføres til et familiemedlem, falder grundlaget for tanken om en slægtstradition jo bort.

Hermed være ikke sagt, at melodiangivelserne er uden interesse. Selve skriften gør indtryk af ælde, og den omstændighed, at den slet ikke ligner Bønnelyckes hånd, kunne tale for, at tilføjelserne er gjort før 1782, da han fik bogen i eje. Dermed ville de jo komme nær op ad Brorsons tid, hvem de så end hidrører fra.

- - -

Der står endnu tilbage at omtale det manuskript fra Brorsons egen hånd, som ovenfor (s. 10) har været nævnt.*) Det findes i Ålborg katedralskoles bibliotek og indeholder hans Svanesangsprædiken med indledningsdigtet og tillige et slutningsdigt.

Manuskriptet består af 7 læg. I det første findes kun titelblad, indledningsdigt og tekst. Her er der ødslet

med pladsen, så man ser, at det var meningen, at der ikke skulle stå mere end netop de 3 ting; skriften er sirlig. De følgende læg, som indeholder selve prædikenen, er helt anderledes: tætskrevne sider og ret skødesløs skrift. Det ser ud som en rigtig prædikenopskrift til eget brug og er nok den, Brorson har benyttet, da han holdt prædikenen. Det første læg - med de ting, som der ikke var

*
- 25

brug for på en prædikestol - er så senere bragt i stand, da der blev tænkt på udgivelse, og samtidig er slutningsdigtet skrevet til på nogle sider, som var til overs i sidste læg efter prædikenen.

I forhold til den trykte prædiken virker den skrevne som en art kladde, hvori der er gjort mange rettelser, uden at den form dog er nået, som vi møder i *Svane-Sang*. Til grund for den har der ligget et manuskript med talrige nye ændringer. Det hele giver indtryk af stor omhu og møje ved udarbejdelsen, et indtryk, som for øvrigt også prædikenen i sig selv efterlader, særlig ved den masse bibelske citater, der næsten giver den præget af en mosaik: i alt 112 citater og henvisninger.

Slutningsdigtet er i *Svane-Sang* overflyttet til den digteriske del, hvor det står som nr. 295 med overskriften: *En Paaske-Sang*. Det har hermed fået en naturlig plads inden for det afsnit, som bygger på kirkeåret. Men hvem har flyttet det? Det kan naturligvis være udgiveren; men det var dog mærkeligt, om sønnen her skulle være gået imod sin fader, i hvis manuskript indledningsdigtet, prædikenen og slutningsdigtet er opstillet som en trilogi om Maria Magdalene og slutningsdigtets tilhørsforhold udtrykkelig fremhævet ved overskriften: *Aria om samme materie*. Er det ikke mere sandsynligt, at det er Brorson, der selv har foretaget indgrebet? Men i så fald har vi her et nyt fingerpeg, som tyder på, at det også er ham, der har skabt ordningen af digtene, da det jo kun kan være interesse for dens gennemførelse, som har været bevæggrund til flytningen.

- - -

Originaltrykkets retskrivning, som nøje er fulgt i nærværende udgave, er forskellig fra den, der findes i Troens rare Klenodie, bl. a. derved, at substantiverne har stort begyndelsesbogstav.

26

27

28

29

FORTALE

Dette lidet Skrift indeholder nogle Salig Biskop Brorsons aandelige Sange, saavel som Een hans Prædiken om vor Frelseres første Aabenbarelse efter sin Opstandelse.

Og da samme under Navn af hans SVANE-SANG nu ved Trykken kommer for Lyset, har man anseet fornøden herved at give Læseren en kort Underretning om Anledningen til og Øjemerket ved begge Deeles Forfattelse og Udgivelse.

Sangene, som udgiøre den første og største Deel, ere efterhaanden forfattede i de sidste Aar af hans Leve-Tiid, fornemmelig til hans egen og nærmeste Paarørendes indbyrdes Gudelige Opmuntring, under hans ofte store Sinds og Legems Lidelser, uden at den Tiid havdes nogen egentlig Hensigt til deres Bekientgiørelse ved Trykken.

Men da nogle Afskrifter deraf, dels med og dels uden hans Vidende, ere andre meddeelte, (hvoriblant dog findes adskillige Stykker, som ikke ere hans egne) det dernest lettelig kunde see, som man allerede har seet Prøver af, at Sangene ved oftere Afskrivelse i Ord og Mening kunde forandres, og endelig adskillige i og uden Stiftet, efter hans salige Bortgang til Faderen, have tilkiendegivet deres Lengsel efter, at see dem ved Trykken bekientgiorte; saa har man, i Betragtning af anførte Aarsager, saameget mindre taget i Betenkning at udgive denne liden af hans egne Sange allene bestaaende Samling, som det noksom

*
- 30

er bekiendt, med hvor stor Begiærlighed og Opbyggelse hans for mange Aar udkomne, og siden ofte oplagte Psalmer ere og blive søgte, og brugte af mange i vort Danske og Norske Zion.

Angaaende dernest den hosføjede Prædiken, da fattede den salige Biskop, nogen kort Tiid førend hans Afgang, i sinde, at vilde udgive 10 Prædikener over de Ti vor Frelseres Aabenbarelses efter sin Opstandelse,

hvilke, han i Paaske-Højtiden, og ved Præste-Vielser havde holdet i Ribe Dom-Kirke, og derved intet havde til Øjemerke, uden Christi Menigheds Opbyggelse i Troe og Kierlighed, at, da han formedelst sine Kræfters daglige Aftagelse ikke længere fandt sig i stand til, saa ofte som tilforn, i Stiftets Menigheder at forkynde Guds Evangelium, saa vilde han, paa denne ham endnu muelige Maade, søge at være dem og flere til Nytte og Opbyggelse, agtende det med Apostelen tilbørligt at opvekke formedelst Paamindelse, saalenge han var i dette Paulun.

Men da han i saadan Hensigt med megen Møje havde reenskrevet denne første Prædiken, og nylig giort en Begyndelse med den anden, var hans Pauluns Aflæggelse allerede forhaanden, at det behagede hans Forbarmere, efter nogle faa Dages hæftig Svaghed, ved en salig Død at forflytte ham til sin himmelske Herlighed: hvorfor denne Prædiken, som var hans sidste Arbejde i Tiden, bliver baade den første og den sidste, som fra ham kan ventes.

HErren selv, som har lagt saa kiendelig Velsignelse paa hans første Sange, og ligesaavel ved det mindre som det større kan befordre sin Ære, og Menniskenes Opbyggelse til Salighed, lad og i Naade dette lidet Skrift blive velsignet for alle Læsere, til giennemtrængende Opvekkelse for de Synd-sikre, oplivende Trøst for de Bodfærdige, og vederqvægende Opmuntring for de sande Troende, under deres Løb i den dem foresadte Kamp; saa skal saavel for den sidste, som første Velsignelse al Ære i Tiid og Ævighed allene være hans, som er værdig at tage Magt og Riigdom og Viisdom og Styrke og Priis, og Ære og Velsignelse. Amen.

31

Nr. 284.- I.

1.

Livet med sin Brude-Skare
Drager ind ad Salems Bye.
Luften syntes sød, som Manna,
Af hans Følges Hosianna.
Palmer gik med hine klare
Jubel-Toner op i Skye.
Livet med &c.

2.

Tænk engang, og dog maae tage
Mod den elsktes frekke Nej!
Derfor Kind og Øje falmer
Mit iblant de søde Psalmer;
Og maae øse Taare-Lage
Paa den glade Højtids Vej.
Tænk engang &c.

3.

Fyrgetive Aar derefter
Salem fik en anden Giæst,

* *
--

---

*
-- 32

Ørnen med de glubske Unger,
Kriig og Oprør, Pest og Hunger,
Sig ved dette Aadsel hæfter,
Just til samme Højtids Fæst.
Fyrgetive Aar &c.

Nr. 285. - II.

1.

Her er Sang paa Juda Bierge!
Siger Zion: See! Din Gud,
Ærens Konge, er tilstæde,
Dig i Purpur-Dragt at klæde.
Ja din Brudgom og din Væрге
Bringer selv det søde Bud.
Her er Sang &c.

2.

Zion! han dig elsker meget,
Han har vundet dig i Tog.
Lad din Giæld dig ikke hindre,
Og din Armod meget mindre!
Hvad han har, er nu dit eget.
Zion! Zion! troe ham dog.
Zion! han dig &c.

* *
-- 33

3.

Hallelujah, ævig Ære
Skee dig, min Immanuel,
At dit Hierte sig ey skammer
Ved din Tienerindes Jammer;
Men den samme vilde bæere,
At hun maatte lide vel.
Hallelujah! &c.

Nr. 286. - III.

1.

Op dog Zion! seer du ej
Palme-prydet Konge-Vej,
Hvor Lifs-Fyrsten drager frem,
For sin Brud at hente hjem? :,:
Skønt han alt, for dig at frie,
Er paa Dødens fæle Stie;
Gaaer han dog blant Fryd og Sang.
Det var Kierlighedens Gang.

2.

Skynd dig Zion! følg ham snart
Paa hans Korsens Kirke-Fart,

* *
-- 34

Med et uforandret Sind,
Lige for hans Throne ind.
Tak ham, hvor du gaaer og staaer,
For hans Marter, Død og Saar.
Kys hvert Spor, han efterlod,
Fuld af Graad og Sved og Blod!

Nr. 287. - IV.

1.

Hør dog, o hør dog den himmelske Vægter,
Du søvnige Jord,
Hører og fatter, I Stammer og Slægter,
Hans liflige Ord.
Eder, i hvem I end ogsaa maae være
Af menneskelig Kiød,
Eder, til ævig Forløsning og Ære,
En Frelser er fød.

2.

Zion! som Edens forgiftige Slange
Saa ofte gjør ræd,
Lad ham nu see dig i Troen at prange
Med Jomfruens Sæd.
Synden den leede, vor Ansigtets Blegning,
Paa Midleren falt;
Gielden blev skreven paa Brudgommens Regning;
Og den er betalt.

2, 4: *hans Throne*] Joh. Åb. 22, 3. - 2, 7-8: Lk. 19, 41; Hebr. 5, 7 (*Graad*); Lk. 22, 44 (*Sveed*); jfr. nr. 11, 2, 2; 30, 6, 5-7.

*
- 35

3.

Amen, Hallelujah! møder tilhobe
Med Harper og Sang.
Hvad som har Aande, mod Himlene raabe
I frydelig Klang.
O den dog allermindst ventelig Naade
Mod arrigste Kiøn
Gav os, i Stæden for Helvedes Vaade,
Sin eeneste Søn.

Nr. 288. - V.

En Samtale imellem JEsu og en Christen.

1.

Iesus.

Du smelter i Taare;
Men siig mig: hvorfor?

Christen.

Miraklers Mirakel! at Ordet blev Kiød.

I.

Det galt vor Forening.
Siig vidre din Meening.

C.

At Livet paa Jorden til Døden blev fød.

I.

Ja, Sandhed at sige, med inderlig Lyst.

C.

O uden al lige lifsaligste Trøst!

2.

I.

Min Fader mig sendte,
Dig til ham at hente.

C.

Men havde han ikke os onde for kiær?

I.

Ej Engle udgrunder
Det Kierligheds Under.

C.

Men var han dog ikke sit Hierte for nær?

* *
— — 36

I.

Din Frelse at skue det var ham saa rart.

C.

O Kierligheds Lue, som intet har spart!

3.

I.

Lad dette dig glæde
Paa Leje og Sæde!

C.

Ja, Jesu! Du Hiertets Lifs-Balsam og Kraft.

I.

Af Jordiske Lyster
Man Døden kun høster.

- C. Min Viin er din Naades Hiert-lædskende Saft.
I. Hav Druen i Tanker, hvoraf den blev kryst.
C. Saa ofte mig banker Lifs Aare i Bryst.

Nr. 289. - VI.

1.

See! hvor hæftig Døden ryster
Lifsens Himmel-søde Træe.
Hid I bange! hid og høster.
Samler Druerne paa Knæe.
Giemmer dem for eders Hierter,
Nyder dem med Troens Mund!
Det fordriver alle Smerter,
Og gjør Siælen ævig sund.

2.

Kommer I, som føle Heden
Af Guds Vredes Torden-Skye!
Her er Vej at flye fra Vreden.

* *
-- 37

I Gethsemane er Lye.
Her er Paradiis det andet,
Røde Taare-Perlers Flod:
Purpur Sveed og Graaden blandet
Lædsker Siæl og Marv og Blod.

3.

Nu god Nat al Verdens Eje,
Al din Roe og Overhæng.
I den anden Adams Leje
Fandt min Siæl sin Brude-Seng.

Her, hvor Du din Sved lod rinde,
Har jeg slaget op min Telt.
Her jeg gandske vist vil vinde,
Hvor for mig Du laae til Felt.

Nr. 290. - VII.

1.

Kunde du dog ikke vaage
Med mig lidt en Paaske-Nat,
Da jeg nu i Dødens Taage
Er saa ynkelig forladt?
Har din Kierlighed ej Evne
Til at byde Søvnens Kamp,
Da jeg paa Guds Vredes Stefne
Ryger af en blodig Damp?

* *
-- 38

2.

DU var før saa rund at love
Nyligen ved Kedrons Bek,
Ja du vilde Livet vove,
Skiønt jeg sagde dig din Brek.
Denne Hede er fordreven,
Kierligheden synes mat,
Førend den engang er bleven
Nær til Prøve-Ilden sat.

3.

Ikke har du, kiære Peder,
Sligt af mit Exempel lært,
Da jeg, for at tiene Eder,
Mine Kræfter har fortært.
Kierlighedens beste Retter
Er at lindre andres Meen,
Næstens Vee og vaagne Nætter
Heder Venskabs Prøve-Steen.

4.

Vaage var dog ey for meget,
Da du mig saa bange saae;
Helst da samme og dit eget
Siæle-Beste gielder paa.
Vaage var det, andet ikke,
Som jeg bad saa saare om.
Selv allene maae jeg drikke
Kalken af Guds Vredes Dom.

5.

Een og ikke mange Timer,
Vagt og ikke Varetegt,
Just den Gang jeg næsten svimer

*
- 39

Under Syndens svare Vægt.
Denne eene og saa ringe,
Ja saa korte Tienest' kand
Aanden ej til veje bringe.
Lampen er kun slet i stand.

6.

Time gaaer, som Skib paa Strømmen,
Og dit Liv gaaer med. Hvordan?
Du est nær ved Havn i Drømmen,
Just da Stormen nu gaaer an.
Ak! Hvor skulde Prøve-Tiden
Bedre vise Troens Magt;
Var her ej saa saare liden
Munterhed paa Bønnens Vagt.

7.

Med mig som i Brude-Skare
Vil du gjerne vandre frem;
Men at følge med i Fare
Dertil est du slet beqvem.
Med mig i min Faders Rige
Du jo ogsaa sidde vil;
Men derop ved Kors at stige

Maae du bedre vennenes til.

8.

Mig som holt dig før paa Vandet,
Og har altid haft saa kiær,
Burde du til rede standet,
Kephas! Kephas! Du i sær.

*
— 40

Op du Siæle-Vægter-Skare!
See dig nu paa ham i Speil;
Følg hans Fodspor, som de vare
Efter denne Nattes Feil!

Nr. 291. - VIII.

1.

Lad mig, søde JEsu, møde
I din Pines Natte-Vagt,
Dig at skue, Livets Drue,
I Guds Vredes Perse lagt.
Andre hvile. Dødens Pile
Alle ile paa dig ind.
JEsus blegner, skielver, segner
I Guds Vredes Hvirvel-Vind.
Gid jeg kunde nogenlunde
Dog begrunde denne Storm,
Hvor det svier, da du vrier
Dig i Støvet, som en Orm!

2.

JEsus beder, græder, sveder,
Tænk engang, det bare Blod.
Hevnen stiger, mens han skriger,
Til den allerhøjest' Flod.
Riis og Grene bindes eene
Til dig, reene Jomfrue Søn!
Hvorhen driver dig din Iver?

Til at redde Adams Kiøn.
Var vor laadne, undertraadne,
Døde, raadne Folke-Færd
Ej at kige paa, end sige
Saadan Nød og Fejde værd?

3.

Men hvor qvæger nu og læger
Mit forknuste Hierte-Rod
Svede-Dampen, som i Kampen
Af dit blege Ansigt stod.
Syndens Længde, Tyngde, Mængde,
Som dig trængte, er betalt.
Kiempe-Sveden vant os Freden
I den ivrigste Gestalt.
Sathan daaber *. For mig raaber
Alle Draaber mod hans Hug.
Hvad mig møder, det forsøder
Urtegaardens Purpur-Dug.

Nr. 292. - IX.

I.

Seer dog de blodige Strømme, som rinder
Under Hudstrygelsens mordiske Slag;
Strimer, som Furer af Plove, man finder
Efter hver Stridsmands dybt saarende Drag,

Da den, der vældigst kan hugge, han vinder
Alle Tilskueres største Behag.
Saadan blev Plaster bereed, som forbinder
Al slags beængstet Samvittigheds Nag.
Kom kun du bange, hvad er her for hinder?
For os at lide det var jo hans sag.
Seer dog de blodige &c. &c.

2.

Jesu, o Kierlighed uden al Ende!
Jeg var jo med dem, som sloge dig blaae.
Min Uretfærdighed gav dem i Hænde,
Hvorned de skulde dig slide og slaae.
Men hvor begynder mit Hierte at brænde,
Naar jeg alvorligen tænker derpaa:
For mine Lenker til Frihed at vende
Vilde du bunden for Pidskerne staae.
Ja, til at klæde og pryde din Fiende,
Lod du dig villig som levende flaae.
Jesu, o Kierlighed &c. &c.

3.

Lammet, som slagtet er grusom og længe,
Bære al Ære i Evigheds Sal!
Jeg, som fortiente at lade mig slænge
Hen udi Hinnoms blod-tørstige Dal,

*
- 43

Seer i hver Draabe og Vunde og Flenge
De mig fortiente Lifs Floders Chrystal;
Sanker i Klippens dybt hulede Giænge
Guldet, for hvilket mig himlen er fal;
Kysser de Druer i Pidskerne hænge;
Længes at siunge blant helgenes Tal.
Lammet, som slagtet &c. &c.

Nr. 293. - X.

1.

Kierligheden kunde
For ingen Ting det bære,
At vi gik til Grunde.
Han tænkte: skal de være
Forladt' til ævig Vee?
Ney! det skal aldrig skee.
Men i Sathans Rige
Vort Kiøn laae villig fangen,
Hvad var der at sige?
Ja Dommen alt var gangen;
Og slugend' aaben mod
Os Helved-Struben stod.
Opstod Kierligheden
For at møde Vreden.

Jeg, sagde han, paatager
Mig Adams Kiød og Plager,
Synd og Nød.
Her er jeg i Steden
At lide Dom og Død.

2.

Kierlighed paa Korset
Sig lod med Nagler spende,
For at faae sit Forset,
Den samme Dag til Ende.
Han vilde holdes fast,
Til vore Lænker brast.
Uanseet han kunde
Ej Fod, ej Finger flytte,
Bar paa Søm og Vunde
De matte Bene-Stytte.
Ja sandelig! det var
At træde Perse-Kar.
Alle Buer spendte,
Alt mod ham sig vendte.
For det, som Ulv har staalet,
Var Lammet sat til Maalet.
Al min Skam,
Alt hvad jeg fortiente,
Har oversvømmet ham.

3.

Tænk! i hvilken Klemme
Din JEsus maatte sone,
Før hans Himmel-Stemme
Fik saadan Afgrunds Tone:
Hvi har du mig saa plat,
Min Gud, min Gud, forladt?
Ja du Høystfortiente,
Min Frelser, blodig Drue,
Maatt' du mig jo hente
Som midt i Helveds Lue.
Dog vandt Du, Gud skee lov,
Og fik mig som et Rov.
Ævig Tak! skal raabe
Liv og Siæl tilhobe.
Tak giennemstungne Hierte!
Tak, tak for al din Smerte,
Graad og Sveed,
Vand og Blod, hver Draabe,
Tak, tak i Ævighed!

Nr. 294. - XI.

1.

Lad os drage, bange Hierte,
Hen til Hoved-Pande-Sted,
Der at tage, hvad hans Smerte
Os har lovet: Siæle-Fred.

*
—

- - -

* *
— — 46

Her de trette, raade-vilde,
Jammerfulde Frelse faaer.
Her er rette Lædske-Kilde,
I vor hulde Frelsers Saar.

2.

Du, o rene, for mig qualte,
Stegte, døde Offer-Lam!
Du allene fuldt betalte
Al min Brøde, Last og Skam,
At jeg vover, paa dit Hiertes
Trygge Anker, Liv og Død,
Og forsover, ved din Smertes
Søde Tanker, al min Nød.

Nr. 295. - XII. *En Paaske-Sang.*

1.

Engelen.

Hvorledes gaaer det her?
Hun synker ned i Sorgen,
Og det paa Paaske-Morgen.
Maria, som i sær
Sin Frelser havde kiær.
Maria Magdalene,
Beklemt, forladt og eene,

*
—

- - -

* *
— — 47

Vil svømme hen i Graad,
Og veed slet intet Raad.
Hun synker &c.

2.

Maria.

Ja her er holden Vagt!
O! maatte jeg kun vide
Saasant, til hvilken Side
De har min Herre lagt;
Jeg hented' ham med Magt.
Hvor skulde mine Taare
Da salve dig paa Baare,
Og sige dig: God Nat,
Min ævig søde Skat!
O maatte jeg &c.

3.

Jesus.

Ak! see hvor Hiertet slaaer!
Hvad gjør du her i Haven;
Hvad søger du i Graven?
Beklemt for den du gaaer,
Som hos din Side staaer.
Maria! du skal fige,
Til mine Brødre sige:
Til Faderen jeg snart
Nu holder Himmel-fart.
Hvad gjør du &c.

4.

Maria.

Hallelujah! Du est,
Immanuel, opstanden,

* *
-- 48

Har knuset Slange-Panden,
Og givet ham sin Rest;
Men os en ævig Fest.
Trods Synd! Du est hengivet.
Trods Død! Du est jo Livet.
Trods Helveds hele Flok!
Du est os ævig nok.
Immanuel opstanden &c.

Nr. 296. - XIII.

1.

I arme Qvinder! hvorfor saa vaade Kinder,
Saa vaade Kinder? hvad skal den Urte-Kram?
Jeg siger sanden: Han er igjen opstanden,
Igien opstanden det slagtede Guds Lam.
O Tak, vort Liv det søde!
Tak! Tak! Du for os døde
Du for os døde. Hallelujah! Vi veed:
Du lever, vi tillige,
Saa læng' du har et Rige
Du har et Rige, i Tiid og Ævighed.

2.

Velkommen søde Guds Søn, vort Liv fra Døde,
Vort Liv fra Døde, fra Kors, fra Striid og Grav!
Du slap fra dennem, og vi med dig igiennem
Med dig igiennem din Pines røde Hav.

*
—

- - -

* *
-- 49

Thi hvad dig vederfores,
Er vist i Troen vores
I Troen vores. Nu har vi Freden her.
Trods Marter, Sverd og Bue!

Men, naar skal vi dig skue
Skal vi dig skue, som havde os saa kier?

Nr. 297. - XIV.

1.

Paaske-Morgen, Paaske-Morgen kom vor Borgen,
Hallelujah! hiem,
Endte Striden, endte Striden, gjorde Tiden
Ævig angenem.
Seer hvor Dragen, seer hvor Dragen ligger slagen,
Øde er hans Fange-Slot.
Slot :,: Fange-Slot.
Mørkheds Porte, Mørkheds Porte ere giorte
Til en ævig Spot
Spot :,: ævig Spot.

2.

Op med Psalmer, op med Psalmer, hid med Palmer.
Fryd sig Zions Egn!
Spiller klinger, spiller klinger, synger svinger
Alle Frydens Tegn!
Gak i møde, gak i møde den, som døde,

* *
-- 50

Da han Dødens Fyrste bandt
Bandt :,: Fyrste bandt.
Raab al Ære, raab al Ære Lammet være,
Som den store Seyer vandt
Vandt :,: Seyer vandt.

Nr. 298. - XV.

Her er nyt fra Dødens Porte.
Livet døde, syntes borte;
Men dog vandt alligevel.

Zion siunger ham i møde:
Da vor Samsom falt og døde,
Slog han Døden selv ihjel.
Trods Slangen! hans Hoved
Fik hvad ham var lovet.
Her har vi nu Manden,
Opstanden opstanden.
Triumph, Triumph, Victoria!
Vor Nat er plæt forsvunden,
Vor Tiid er bliid oprunden.
Trods Sathans hele Lejr!
Guds Lam fik ham nu bunden,
Og vi deri har funden
En ævig ævig Sejr.
Triumph, Triumph, Victoria!
Hallelujah!
Triumph, Victoria!
Triumph, Triumph, Victoria!

* *
-- 51

Nr. 299. - XVI.

1.

I Dag skal alting siunge,
Hvad Hierte har og Tunge.
Sink og Basun her frem!
See! See hvor JEsus farer,
Med Seraphine Skarer,
Igiennem Skyen hiem.

2.

O see! den Engle-Vrimlen
Omkring Guds Stoel i Himlen,
Ved Lyden af hans Trin!
Den gamle udaf Dage
Selv rejser sig at tage
Imod sin Benjamin.

3.

Sid hos min højre Side!
Sid, siger han, du blide,
Al Verdens Liv og Soel!
Guds Hær med Lofsangs Toner,
Og alle Ældstes Kroner
Blev kast for Lammets Stoel.

*
— 52

4.

Hvad gjør du her tilbage?
Far efter ham saa fage,
Som Duen fløj, min Aand!
Far hen at see den søde
Guds Søn, som for dig døde,
Med Almagts Spiir i Haand!

Nr. 300. - XVII.

1.

Glæde o Glæde! til Guddommens Sæde
Vor JEsus opfoer.
Helvede bæver, og Himlene svever
I siungende Chor.
Vægternes Raaben, at Himlen er aaben,
Opvækker vor Jord.
Glæde o Glæde &c. &c.

2.

Zion ved Sagen er gandske hentagen
Af inderlig Lyst;
Glemmer sin Trængsel, og morer sin Længsel
Med Samlingens Trøst.
Hvad gjør hun siden? hun venter paa Tiden,
Som fattig paa Høst.
Zion ved Sagen &c. &c.

**
— 53

3.

JEsu! Dig være al Ævigheds Ære
I Herligheds Stand,
At du os sadte, os arme forladte,
Fra Stormen paa Land,
At du til visse har knuset hans Isse,
Som greb os i Tand.
JEsu! Dig &c. &c.

Nr. 301. - XVIII.

Ps. 47.

1.

Klapper nu med Haand al Jordens Skarer!
Siunger Himmel-højt, at Gud er stor,
Som forfærdelig i Skyen farer,
Din Monarch, du hele Verdens Jord!
Den, som lader dem, os hader,
Slænges under vore Fødder ned;
Og som hiemme har i Giemme
Himlens hele Arv at dele
Med sin dyre Meenighed.

2.

Gud foer op med Fryd til Ærens Throne,
HErren med Basuners sterke Klang.
Siunger, siunger i den højest' Tone;
Fyllder Jordens Kreds med Fryde-Sang!
Raaber, siger: Verdens Riger
Hører Kongen, Zions Konge til.

* *
-- 54

Han vil raade eene baade
Over sine, og at hine
Briste, som ej bøjes vil.

3.

Gud sit Riges Herlighed udbreder,
Alt saa vit der findes Dag og Soel.
Hedninger ophøjer og tilbeder
Den, som sidder nu paa Ærens-Stoel.
Verdens kloge Fyrster sloge
Sig i Hob med Zions Siunge-Chor,
For at bære ham al Ære,
Som kan holde Jordens Skiolde,
HErren eene ævig stor.

Nr. 302. - XIX.

1.

Jeg seer dig, søde Lam, at staae
Paa Zions Bierge-Top.
Men ak! den Vej du maatte gaae,
Saa tung, saa trang derop.

* *
-- 55

O! Byrde, som paa dig var kast,
Al Verdens Skam og Last.
Saa sank du i vor Jammer ned,
Saa dybt, som ingen veed.

2.

Uskyldig Lam! saa ynkelig
Du vilde ofres hen.
Din Kierlighed har bunden dig,
At faae os løst igien.
Du leed og sleed vor Fængsels Baand
Med naglet Fod og Haand.
Du gik som Løve af din Grav.
Vor Død du plyndred' af.

3.

Hvor vrimler nu omkring din Stoel
En Flok saa hviid, som Snee.
Hvert Øje glimrer, som en Soel,
At det Guds Lam maae see.
Det Ord om Lammets Slaverie,
For os, for os at frie,
Gjør, mit blant alle Englers Sang,
Endnu den sterkest' Klang.

*
- 56

4.

Tolv gang tolv tusind' har i Favn
Enhver sin Harpe spendt.
I Panden Lammets Faders Navn
Gjør al den Slægt bekiendt.
Det gaaer, som sterke Vandes Lyd,
Naar de slaee an i Fryd:
Guds Lam, som vandt os Paradiis,
Dig, dig Lof, Tak og Priis.

5.

Tak Abba! at du var saa god
Mod Adams faldne Kiøn;
Og os til Frelse slagte lod
Din den eenbaarne Søn.
Dig prise nu hvert Aande-Drag,
Hvert Hierte-Pik og Slag.
Ja Lam! for al den Deel, du leed,
Tak, tak i Ævighed!

Nr. 303. - XX.

1.

O hvilket Himmel Vand
Og Naade-Væld er Daaben!
Hvori jeg skue kand
Livagtig Himlen aaben.

Der fant jeg først mit Navn,
Der tog mig Gud i Favn:
Med Christi Blod bestænkte,

* *
-- 57

Og Aandens Naade skiænkte.
O dybe Vand! fordi
Den al min Nød nedsænkte.
O søde Stund! hvori
Jeg baaren blev saa fri.

2.

Du Naade-Dagning est,
Mit Haabes Morgen-Røde,
Min første Fryde-Fest,
Kan al mit Liv forsøde.
Hvi skulde ej bestaae,
Hvad plantet er ved Aae?
Thi er jeg vel til Mode
Ved HErrens Huses Gode.
Men JEsu! selv forleen,
At og din Kirke-Pode
I Dommen er en reen
Min Viinstoks Art og Green.

Nr. 304. - XXI.

1.

Ak Fader! lad dit Ord og Aand
Dog ret faa Overhaand!
Og see, hvor fuld din Urtegaard
Af Torn' og Tidsel staaer!

* *
-- 58

Din Vext du her vel har.
Men ak! hvor tynd og rar.
Hvor lidet er dog Kraften kient
Af Ord og Sacrament.

2.

O JEsu, JEsu! kom dog snart
At see din Viingaards Art.
Af døbte vrimler Stad og Land,
Men hvor er Troens Brand?
Hvad heder det, vi veed,
Hvad Død du for os leed;
Dog taales Sathans fule Verk
Iblant os lige sterk.

3.

O Hellig Aand! for dig, vor Skat,
Vi græde Dag og Nat.
Kom, giv os samme Lys og Kraft,
Vor' Formænd før har haft,
Da Christendommen stod,
Som Træe, ved deiligst Rod,
Saa oven fuld af Frugters Snee
Og Purpur. Lad det skee!

*
- 59

Nr. 305. - XXII.

1.

Er ikke Ephraim min Lyst,
Min Længsels Turtel-Due;
Mit Skiøde-Barn til Naadens Bryst
Saa glædelig at sue;
Min dyrebare mindste Søn,
Som Roser og Viol saa skiøn;
Mit Noer med mange Navne
I Moders Skiød at favne?

2.

Jeg merker nok hans Hierte-Brud,
Hans mange salte Taare;
O, siger Ephraim, min Gud
Jeg har fortørnet saare.

Nu føler jeg hans haarde Tugt,
Og mine Synders beeske Frugt.
O! vilde han mig drage;
Da kom jeg snart tilbage.

3.

Nu kommer Ephraim; vil ind
Igien i mine Arme.
Ja kom! jeg vil af gandske Sind
Mig over dig forbarme.

*
- 60

Min Vrede svandt, som Taage-Skye,
Og ævig Naade skal paa nye
Min Ephraim annamme,
Og frydefuld opamme.

Nr. 306. - XXIII.

1.

Fred i JEsu Død vi skulde,
Kunde, burde alle faae.
Hvert et Saar er her tilfulde
Pant, Beviis og Segl derpaa.
Alle raaber, og forkynder:
Her er fred, beklemte Synder!

2.

Kom kun du, som sukker under
Lovens Trusel mat og træet!
Kan du ej af JEsu Vunder
Fatte deres Meening ret?
Sandelig han bar din Smerte;
Saa est du jo frie, mit Hierte.

3.

Nu far vel med alle dine
Torden-Straaler, Sinai!
Sandelig han bar min Pine.
Dermed er min Straf forbi.
Hver en Draabe Blod, der flyder,
Mig med Naade overgyder.

4.

Jesu! hold kun Siælen hiemme
I din Smertes søde Roe.

* *
-- 61

Lad din aabne Side giemme
Al min Længsel, Haab og Troe;
Saa skal du i Paradiset
Af mig ævig vorde priset.

Nr. 307. - XXIV.

Er han borte al min Eje?
Skal jeg ham ej meere see,
Skal jeg ham ej meere see
meere see?

Vaagner jeg paa Ladheds Leje,
Til at gaae fortvilte Veje,
I den haarde Fødsels Vee?
Er han borte &c. &c.
Sulamith skriger,
Løber og græder, og siger,
At hun har forloret

*
—

— — —

* *
-- 62

Den hende har kaaret.
Her er jeg, du arme!
Jeg vil mig vist forbarme.
Eja! al Jammer og Trængsel god Nat.
Eja! al Jammer og Trængsel god Nat.
Sejren er vunden.

Bruden har funden
Bruden har funden
Hendes den allerlivsaligste Skat
har funden

Bruden har funden
Hendes den allerlivsaligste Skat.
Und mig den Glæde,
JEsu! at træde
Til, dine Fødder at kysse og væde
kysse og væde.

Eja! al Jammer &c. &c.
Ja! jeg vil dig ikke hindre.
Kys, toe, saa meget som du vil.
Dog maae du dig erindre,
Saa længe du er til,
Den Nat, jeg fuld af Dugens Taare
Vel banked'; men blev uden fore.
Ja JEsu! min Kierligheds Taare jeg blander
Med beskeste Lage, af Smerte i Barm
af Smerte i Barm.

Min Ladhed jeg ævig og ævig forbander,
Som giorte mig denne fortvivlede Harm.
Ja JEsu! min &c. &c.
Til Lykke! ja til Lykke du,
Som fant ham. Hav ham ævig nu.
Tak den, som var din Siæl saa troe,
Og siung i Aanden himmel-froe:
Hallelujah!

*
- 63

Men vaag, saa kier du har din Skat,
At vente ham ved Dag og Nat.
Hallelujah.
Til Lykke! ja &c. &c.

Nr. 308. - XXV.

1.

Dejligste blant Qvinder! giv os derom fuld Beskeed:
Hvi saa hart du binder os ved Elskovs Eed?
Hvad er, siig os sanden, din da frem for anden,
Mens du gaaer saa øm og vee af Længsels Saar?

2.

Ja! min Ven er baade frem for Roser hviid og rød.
Retviished og Naade gjør ham meer end sød.
Drages saa til Minde: Han, kun for at vinde
Usel Siæl, har gandske elsket sig ihiel.

3.

Har I meer at sige, Døttre af Jerusalem!
Har I hørt hans Lige? Nej, ak nej! herfrem
Alle Verdens Ender, falder ned, bekiender:
O hvor bred, hvor høj og dyb er Kierlighed!

Nr. 309. - XXVI.

1.

Ævig Tak, o milde, yndigste Immanuel,
At du vild', du vilde dødes for min Siæl.
Derfor nu mit Øje seer til Himlens Høje,
Mild og bliid; thi dertil har du selv mig fried.

* * *
— — — 64

2.

Gud skee Lof og Ære i al ævig Ævighed,
Som os gav sin kiære, søde Søn herved!
Trods den ondes Fraade! nu vil Goel raade,
For sin Flok. Ja ret! han fik os dyre nok.

Nr. 310. - XXVII.

Samtale imellem JEsus og Siælen.

1.

Siæl.
Mon JEsus mig ey ynker nu?

Jes.
- - - Hvi klynker du?

Siæl.
Mit Lys gik ud. Mit Mod faldt ned.

Jes.
- - - Din Fod alt gleed.

Siæl.
Giv til, giv til. Jes. Jeg vil.

Siæl.
Uagtsomhed den fæle Giest,

Jes.
- - - Ja Siæle-Pest,

Siæl.
Har voldt mig mangan modig Taar,

Jes.
- - - Ja blodig Saar.

Siæl.
Og deraf er jeg svag og fei.

Jes.
- - - Forsag dog ej!

* *
-- 65

Siæl.
Er det mig reent forladt?

Jes.
- - - Ja vist, min Skat!

2.

Siæl.
Hvad Hiertet er bedrageligt!

Jes.
- - - Beklageligt!

Siæl.
Naar faaer min Aand bestandig Roe?

Jes.
- - - Først mandig troe.

Siæl.
O! giem min Siel.

Jes.
Ja vel.

Siæl.
Min Klippes Rif er pile-frie

Jes.
- - - At hvile i.

Siæl.
Ja JEsu! slut mig der dog ind.

Jes.
- - Mod Vær og Vind.

Siæl.
Og lad mig aldrig komme ud.

Jes.
- - Nej, fromme Brud!

Nr. 311. - XXVIII.

Samtale imellem JEsu og Martha.

1.

Marth.
Min Søster har det mageligt.

Jes.
- - - Behageligt.

Marth.
Hun har sig sadt saa troelig ned.

*

—

- - -

*

—

Nr. 311 - XXVIII. Original. Grundlaget er Lk. 10, 38-42: fortællingen om Martha og Maria («et er fornødent»). Både i form og indhold er digtet nær beslægtet med det foregående. Martha fremtræder som den virksomme, verdsligt optagne husmoder, tilfreds med sig selv og bitter imod søsteren. Jesu korte ord falder med stille, magtfuld alvor, iblandet et stænk af ironi. Jfr. Hans Brix, *Analyser og Problemer I*, 1933, s. 321. - 1, 2: *behageligt*] vel sagt let spøgende eller måske med betydning: »Det er mig til behag«, jfr. 1. Mos. 4, 7: »Dersom du gør godt, da er du behagelig« (1647). - 1, 3: Ved ordet *troelig* (dvs. trofast udholdende) får

Marthas replik her en skarpere spydighed end den i l. 1.

66

Jes.
- - - Til Rolighed.

Marth.
Jeg Byrden har.

Jes.
Ja svar.

Marth.
Sit Kald man dog bør forestaae.

Jes.
- - Giør saare faa.

Marth.
Ja Søster giør mig liden Skiel,

Jes.
- - - Agt Tiden vel.

Marth.
Nu Alting at forrette faldt.

Jes.
- - - Er dette alt?

Marth.
Jeg lider Hierte-Sting.

Jes.
- - Af mange Ting.

2.

Marth.
Hvad fandt da hun med Haand paa Skiød?

Jes.
- - - Min Aand saa sød.

Marth.
Jeg og, naar alting lykkes mig.

Jes.
- - - Saa tykkes dig.

Marth.
Du taler reent.

Jes.
Velmeent.

Marth.
Hvad giør da hun? jeg plejer dig.

Jes.
- - - Hun ejer mig.

Marth.
Du elsker jo veldædig Haand?

Jes.
- - Og nedrig Aand.

Marth.
Men jeg seer, hvor jeg faaer det fra.

* *
-- 67

Jes.
- - - Hvor gaaer det da?

Marth.
Vi slider Tiden saa.

Jes.
- Hvad følger paa?

3.

Marth.
Jeg har, hvad jeg med Møje fik.

Jes.
- - - Et Øjeblik.

Marth.
Jeg samler og jeg giemmer det.

Jes.
- - - Du glemmer et.

Marth.
Gjør jeg? o! nu.

Jes.
Ja, du.

Marth.
Saa lad mig det da siges an.

Jes.
- - Mit Riges Man.

Marth.
Den Tale Hiertet giver Stød.

Jes.
- - - Den bliver sød.

Marth.
Nu har hun overvunden mig.

Jes.
- - Og funden dig.

Marth.
Ja valgt det beste Sted.

Jes.
- - Gak du kun med.

Nr. 312. - XXIX.

1.

Overmaade fuld af Naade
Er, o GUd, dit store Navn.
Alle finde daglig Minde
Af din Godheds milde Favn.
Himlen, Jorden, Hav og Torden
Priser dig, hver Green og Torn.

* * * 68

Ja de søde Himle støde
An med eet i Jubel-Horn.
Overmaade &c. &c.

2.

Skulde dine her ej trine
Ogsaa frem i deres Chor,
Og anmelde Naadens Vælde
I en hellig Fryd og Flor?
De skal siunge Ærens Konge
Hosianna tusind' skiøn.
De skal sige: Himmerige
Har GUd skienkt os i sin Søn.
Skulde dine &c. &c.

3.

Nu saa siunger, Hierter, Tunger,
Højt i Skye mod Himlens Poel:
Ævig være dig al Ære,
Lof og Priis, paa Ærens Stoel!
Dyre Vahre burde svare
Ejermænden, hvad de galt.
Vi fik Livet, fik det givet.
Hvad fik han, som har betalt?
Nu saa siunger &c. &c.

— — — — —

1.

JEsus mig alting er. Ingen Slags Skade
Er mig for svar;
Naar jeg endogsaa det Beste skal lade,

* *
— — 69

Og ham kun har.
Timeligt er kun et Laan eller Leje,
Og slippes maae;
Til og fra, gaaer det utallige Veje.
Ej! lad det gaae!
JEsus mig &c. &c.

2.

Tiden er kun et Gran, halve Minuter,
Ja neppe dem.
Al vor Elendighed Døden beslutter.
Og dermed hiem.
Op da mit Hierte! lad intet dig trykke
Af Verdens Trang!
Bedre i Steden at prøve sin Lykke
Med Fryde-Sang.
Tiden er kun &c. &c.

Nr. 314 - XXXI.

1.

Hvad est du dog skøn, ja skøn,
Ja skøn, du allerlifligste Guds Søn!
Du min Sulamith, Sulamith. Ja mit,
Ja mit, alt, hvad jeg har, er ogsaa dit.

2.

Min Ven, du est min, ja min,
Ja min; saa lad mig altid være din!
Ja vist, ævig vist, ævig vist, ja vist!
Ja vist! du min skal blive her og hist.

* *
-- 70

3.

Men tænk, jeg er her, ja her,
Ja her iblant saa mange dragne Sverd'!
Saa kom Due! kom Due! kom, ja kom!
Ja kom! I Klippens Rif er Roe og Rum.

Nr. 315. - XXXII.

1.

O du min Immanuel,
Hvilken Himmel-Glæde
Har du gjort min arme Siæl,
Ved din Purpur-Væde!
Fienden tænkte: den var fast.
Men hans trædske Snare brast.

2.

Jeg er i min Faders Skiød,
Har i Himlen hiemme;
Der er ingen Synd og Død
Meere at fornemme.
Arven faaer jeg vist og sandt,
Har den Hellig Aand til Pant.

* *
-- 71

3.

GUd skee Lov! for Dag, der gaaer,
Og for den, der kommer.
Dermed har vi Jubel-Aar,
Ævig, ævig Sommer,
Da den sidste Morgen-Skier
Er os, Hallelujah, nær.

4.

Op min Siæl! til Sang og Fryd,
Flyde Glædes Taare.
Hver en Puls med Harpe-Lyd
Klinge til min Baare.
Dig, som for os Kalken drak,
JEsu, JEsu! ævig Tak!

Nr. 316. - XXXIII.

1.

Saa sød er JEsu Hyrde-Favn,
Hans Kald og blodig Iver,
At blot en Lyd af Hyrde-Navn

* *
-- 72

Tit al min Nød fordriver.
Ja hvad kan fattes dig, min Siæl?
Da samme din Immanuel,
Som bar din Synde-Byrde,
Du har til Vært og Hyrde.

2.

Han siger: Gaae kun frisk og glad,
Min Giest, mit Lam, i Enge:

Pluk af de skønne Urter, hvad
Dig best ved Mund kan hænge.
Naar Solen brænder heed igien;
Da vil jeg liste med dig hen
Til Vand fra Livets Kilde,
Som kan din Tørst formilde.

3.

Forbyde GUd, jeg nogen Tiid
Mig hen til Verden vendte.
Men skeer det, gjør han vist sin Fliid,
Igien mig strax at hente.
Forstaae det ret, du faldne Siæl,
Han er dog Hyrde ligevel.
Hans Favn dig vist antager.
Hans Navn der ind dig drager.

4.

Er jeg end, hvor jeg seer omkring,
Forladt i Dødens Stræde;
Saa frygter jeg dog ingen Ting,
Nok, at GUd er tilstæde.

*
- 73

Din Kiep, som styrer Siælen i
Din Naade-Grændsers snevre Stie,
Din Stav, som Ulven skrekker,
De brav mig trøster, dækker.

5.

Du sætter mig ved Herre-Bord,
Trods dem, som det fortryder!
Den søde Smag af Livets Ord
Mig frem for al Ting fryder.
Mit Hoved du har overøst
Med Livets Balsom, Aandens Trøst.
Din Skaal er sød at tømme;
Dit Maal er Glæde-Strømme.

6.

Gaaer end min Skiebne op og ned,
Som Fald af vilde Bølger:
Dit Gode og din Miskundhed
Mig al min Tiid dog følger.
Derefter skal jeg boe saa got,
Til ævig Tiid, paa Himlens Slot,
Og der min Hyrde, bæere
Saa kiær en Krands, til Ære.

Nr. 317. - XXXIV.

1.

Guds Søn har gjort mig frie
Fra Sathans Tyrannie,
Fra Synde-Stand,
Fra Lovens Band,

**
-- 74

Fra Dødens Skræk og Helved-Brand.
Min Goel lagde sig
Imellem Gud og mig,
Sig undergav
Min Synde-Straf,
Til Marter, Død og Grav.
Det var den Kierlighed til mig,
Som er saa ubegribelig;
Saa god
Imod
En ond fra Top til Rod:
Der ingen Ting var til Behag,
Undtagen den forbudne Smag,
Med Mund og Haand,
Ja Siæl og Aand
I Fiendens Lænke-Baand.

2.

Nu er jeg Gud i Vold,
Trods Slangen tusindfold!
Lad ham kun staae,
Og see mig gaae
Med Friheds Purpur-Klædning paa.
Hvad gjør det got i Bryst
At følge Jesu Røst,
Paa Sandheds Stie,
Alt Ont forbi,

Til Himlens Sorgen-frie!

*
- 75

Lad Verden, sig ey bilde ind
Endnu engang at faae mig blind.
Nej. Nej,
Den Vej
Til Pølen gaaer jeg ej.
Nej, jeg er kiøbt for dyre til,
At prøve Syndens Lykke-Spil;
Jeg blæser ad
Den Lokke-Mad,
Og seer til Himlen glad.

3.

Mit Hierte i mig leer,
Naar jeg min Grav beseer.
Ej Blomster-Dal,
Ej Fyrste-Sal
Saa tryg en Seng mig vise skal.
Min Død er Færgemand
Til Livets faste Land,
Gud Zebaoth
Hans eget Slot.
Ja! der er evig got.
Er Vinden her skjønt tit imod,
At spæge lit det kaade Blod,
Al Cuur
Er suur
For mennisklig Natur;
Den gjør dog let, som Raae og Hind,
Det derudi forsøgte Sind,
Ja, Korsets Hegn
Er just det Tegn
Til Frihedes rette Egn.

*
- 76

Nr. 318. - XXXV.

1.

En god Samvittighed
I Christo nyder Fred med GUd,
Og er et dagligt Gieste-Bud,
Som gjør os Verden leed.

Den boer paa Friheds Grund,
Og taaler ingen Trældoms Riis.
Den veed af Sandheds Mund
Sin Ret til Paradiis.
Men her maae Troe og Kierlighed
Staae altid frisk paa Vagt;
Thi ellers er Samvittighed
Forraad i Fiendens Magt.

2.

Du blevst med Baand belagt,
Livsaligste Immanuel,
At løse mig, en ævig Træl,
Af Helved-Fyrstes Magt.
Nu kan jeg frank og frie
I Troen trodse Helveds Port;
Thi al dens Tyrannie
Har du til intet giort.
Men lad mig alle Tider see
Hen op til Golgatha,
Og ind udi Gethsemane.
Der kom min Frihed fra.

*

- - -

* 77

Nr. 319. - XXXVI.

1.

Korset vil jeg aldrig svige,
Som saa salig bliver endt.
Skulde jeg en Christen være,
Uden Christi Kors at bære?
Nej, jeg har, vil JEsus sige,
Aldrig den Discipel kiendt.
Korset vil &c. &c.

2.

Paa de mørke Ørkens Gange
Følger det forjætte Land.
Hvad os her kan hart beegne,
Er kun saare lidt at regne
Mod uendelig at prange
I Fuldkommenhedens Stand.
Paa de mørke &c. &c.

Nr. 320. - XXXVII.

1.

Himlen, trods de grusomst' Bølger,
Himlen er min Anker-Grund.
Gaaer det over alle Bredde,
GUD skal nok sin Sandhed redde.
Efter Trængsels Midnat følger
Trøstens klare Morgen-Stund.
Himlen, trods &c. &c.

* *
-- 78

2.

Himmel! gjør mig sterk i Striden,
Dig til Døden troe og huld.
Ja, naar Kiød og Blod vil skrekkes,
Og min Aand i Korset svekkes,
Ak! saa hielp, at Prøve-Tiden
Bliver dobbelt Sejer-fuld.
Himmel! gjør &c. &c.

Nr. 321. - XXXVIII.

1.

Skulde jeg tilbage vige,
Naar den Mørkheds Magt vil krige:
Skulde Siælen da saa blind
Lade Gift og Døden snige
Sig med Æble-Bid derind;
Eller slippe Himmerige,
For at føje Verdens Vind?
Skulde jeg min JEsu svige?
Nej, nej, nej! frie mig, Gud, fra saadant Sind!

2.

JEsu! Sandhed at bekiende:
Siælen lod sig let forvende,
Blev igien saa kold, som lis;
Saae hun ej dit Hierte brænde,
Dine Vunder til Beviis,
At du vist vil føre hende
Ind i Frydens Paradiis.
O den Troeskab uden Ende,
Den, den, den være eene ævig Priis!

* *
-- 79

3.

Nu saa skal da ingen Dage,
Hverken sunde eller svage,
Ændre dette Øjemeed;
Ingen Glæde eller Plage
Gjøre mig af Korset leed;
Ingen Slange eller Drage
Spotte meer' min Daabes Eed.
Hiertet ønsker kun at smage
Meer, meer, meer JEsu søde Kierlighed.

Nr. 322. - XXXIX.

1.

Arme Skrog gaaer i Tog,
Knap kan staae, og vinder dog,
Ja det skeer, naar desmeer
Troen kun paa Fanen seer.
Lad det snee Ak og Vee,
Lad det hagle Spot og Spee:
JEsu Saar, hvor det gaaer,
Mig til Skiul og Skandse staaer.
Verdens Gud søger Brud
Paa min Vold med Skud i Skud,
Ret i Form af en Storm,
Gribes an jeg arme Orm.

* *
-- 80

Arme Skrog gaaer i Tog,
Knap kan staae, og vinder dog.
Ja det skeer, naar desmeer
Troen kun paa Fanen seer.
Fienden soer: Verdens Jord
Fælder jeg med List og Mord.
Jeg faaer sagt (soer han) Magt,
Med et Rør, saa skiørt og svagt.
JEsu, hør! Stek hans Kløer,
Gjør mig mandige til jeg døer!
Arme Skrog gaaer i Tog,
Knap kan staae, og vinder dog,
Ja det skeer, naar desmeer
Troen kun paa Fanen seer.
Verdens Gud &c. &c.

2.

JEsus.

Fat kun Mod i mit Blod,
Enden vist skal blive god.
Sulamith! see kun frit
Op i Himlen. Det er dit.
Er det snart som for svart,
Det er Kampens rette Art.
Sejr er sød; men den brød
Altid udaf haardest' Nød.
Zion viid: Troens Striid
Vil dog have først sin Tiid.
At du mig inderlig
Elsker, det maa vise sig.
Fat kun Mod i mit Blod,
Enden vist skal blive god.

*
- 81

Sulamith! see kun frit
Op i Himlen. Det er dit.
Staaer dog du ej endnu
Under knuste Slangens Kue.
Lad den Hund holde Mund,
Jage paa sin egen Grund.
Viis ham bort. Siig ham kort:
Du est min, og dermed fort!
Fat kun Mod i mit Blod,

Enden vist skal blive god.
Sulamith! see kun frit
Op i Himlen. Det er dit.
Zion viid &c. &c.

Nr. 323. - XXXX.

En Kiempe-Vise om Goliath og David.

1.

Goliath drog fra Gath,
For at legge Saul i Skat,
Stamped' mod Field og Flod
Med sin Alen-lange Fod.
To Mand høj, fiir Mand drøj,
Op paa Socho Top han fløj.
Skioldet var, som han bar,
Synes mig, Kameel for svar.

*
—

— — —

* *
— — 82

Han tog paa: O I Smaae
Bedre bag jer Stude laae,
End gaae her i Gevæhr,
De Philisters Helt saa nær.
Har I Lyst, Mod i Bryst,
Til at vove Kiempe-Dyst?
Hid en Mand! at vi kand
Trækkes om hverandres Land.
To Gang' tre Uger, see!
Har I drukket nu min Spee.
Saul og hver i hans Hær
Ryster jo, som Løv paa Træer.
Seer du vel, Israel,
Du est de Philisters Træl.

2.

David kom, saae sig om.
Hvad vil denne store Vom?

Tør du Drot bruge Spot
Mod den HÈrre Zebaoth?
Trods din Bram, Jette gram,
Jeg dig snart vil gjøre tam.
Ravne-Trop! hid, æd op
Denne Guds Bespotters Krop.
Kiempen vreed om sig beed.
Fraaden flød i Skiægget ned.
Er jeg een Gnave-Been,
Mens du bruger Stok og Steen?
David bad: HÈrre, lad
Det nu lykkes! dermed glad
Giør et hvast Slynge-Kast.
Stenen blev i Panden fast.

*
—

- - -

*
— 83

Kiempen falt. Slaget galt,
Som en Million var qvalt.
Jorderig rørte sig,
Ved Guds Folkes Fryde-Skrig.
Seer du vel, stolte Hell,
Med os er Immanuel.

Nr. 324 - XXXXI.

1.

I Hælen Sverdet følger,
Og for os har vi Bølger.
Hvad Redning for den Søe?
Hvad hielper os den Plage,
GUd lod Ægypten smage?
Vi maae deran og døe.
Hvor vil hans fnysend' Vrede
Os ud i Havet sprede,
Og pukke ved vor Helsots Sted!
See, Israel, det røde Hav!
Der seer du da din Grav.

2.

Nej holdt! tænk ej saaledes!
Men her vil bankes, bedes:

Da faaer du Hielp i Nød.
Og han er selv din Klippe;
Men du maae ikke slippe,
Det gielde Liv og Død.
Da sagde GUd til Moses:
I Dag min Magt skal roses,

* *
-- 84

Udrek din Stav mod vilden Hav.
Han slog med Kiep, med Bøn og Troe.
Strax Havet gik i to.

3.

Troefaste GUd! jeg beder:
I hvordan du mig leder,
Igiennem Vel og Vee,
I Livet og i Døden
Lad mig dog ej paa Nøden,
Men alt paa dig kun see,
Og ansee hvad bedrøver
For idel Troens Prøver!
Gjør Troen fast mod Stød og Kast,
At jeg, imellem Sverd og Vand,
Kan trøstig holde Stand!

Nr. 325. - XXXXII.

1.

Folk i Josvæ Dage kunde drage
Giennem Flod, tør paa Fod,
Som tilbage gik sig selv imod.
HErrens Hær tog da hver
Bye i sær ind med Sverd.
Disse Gieste slog de beste
Døde, qvæste, ja de blæste
Mure ned, alt ved Troe:
Hvilket jo
Den ganske Verden veed.

2.

Skulde nu da dette ikke sætte
Os i Brand, Mand for Mand,
Og den rette Troens Helte-Stand?

* *
-- 85

Os har toet Daabens Flod,
Sønnens Blod, det gjør Mod.
Hine bare Telt, og rare
Ofrings Kare, som kun vare
Skyggen, da vi saa klar
Manden har.
Halle- Hallelujah!

Nr. 326. - XXXXIII.

1.

Klag dig ikke for Trang paa Drikke,
Alt mens Klippen kun er i Stand:
Skal end Øje hart, hart fordøje
Ørkens Taage og Damp af Sand.
Klag dig &c. &c.

2.

Siig til Sorgen: Ja, ja i Morgen.
Hvad, om Bruden blev svag paa Vand.

* *
-- 86

Det er hiemme let, let at glemme,
Strax kun Foden er sat paa Land.
Siig til &c. &c.

3.

See! hvor fryder det Vand, som flyder
Strømmeviis ud af Klippens Slag.
Hast, du Svage, dit, dit at tage,
Hvad kan mørkne saa klar en Dag?
See! hvor &c. &c.

Nr. 327. - XXXXIV.

1.

Her vil ties, her vil bies
Her vil bies, o svage Sind!
Vist skal du hente, kun ved at vente
Kun ved at vente, vor Sommer ind.
Her vil ties &c. &c.

* *
-- 87

2.

Trange Tider langsom skrider
Langsom skrider. Det har den Art.
Dagene længes, Vinteren strænges
Vinteren strænges. Og det er svart.
Trange Tider &c. &c.

3.

Turtel-Due, kom at skue
Kom at skue! Bag Gierdet hist,
Der skal du finde Forsommers Minde
Forsommers Minde, alt grøn paa Qvist.
Turtel-Due &c. &c.

*
- 88

4.

Eja! søde Førstegrøde
Førstegrøde af bliden Vaar.
Lad det nu fryse, lad mig nu gyse
Lad mig nu gyse. Det snart forgaaer,
Eja! søde &c. &c.

5.

Due, kunde du begrunde
Du begrunde, hvad der nu skeer.
Kulden den svækkes, Blomsterne dækkes
Blomsterne dækkes, jo meer det sneer.
Due, kunde &c. &c.

6.

Kom, min Due, lad dig skue
Lad dig skue med Olie-Blad!

*
- 89

See! nu er Stunden næsten oprunden
Næsten oprunden, som gjør dig glad.
Kom, min Due, &c. &c.

Nr. 328. - XXXXV.

1.

Skal vi ustridig hist
Guds Himle-Bryllup gieste;
Taalmodighed maae vist
Sin Agt paa Maalet feste.
Saa bærer den en Byrde,
Som Kiemper kunde myrde.
Jo større Trang, jo meer
Den stift til Enden seer.

2.

Da tæller Vandrings Mand
Hver Dags fuldendte Mile.
Erindring om hans Land
Er alt forud en Hvile.

Jo meere han har døjet,
Og Rejse-Furer pløjet;
Jo nærmer ved sit Hiem,
Jo frisker gaaer han frem.

* *
-- 90

3.

Velan! vi veed, hvorhen
Den korte Vej os leder.
Vi vente ham igien,
Som os et Sted bereder.
Vi gaaer nu giennem Moser,
Nu Haver fuld' af Roser,
Alt lige meget, naar
Vor Drift til Himlen gaaer.

Nr. 329. - XXXXVI.

1.

Vor Klippe vi slippe umelig,
Førend os Hielpen er sendt;
Lad være, vi ere udelig',
Hvilket er noksom bekiendt.
Begjære vi meere, vort Hoved,
End Naade, som baade er lovet,
Og dyre og suure fortient?
Vor Klippe &c. &c.

2.

Hvor skulde det huldeste Hierte
Bøje den Fattiges Ret,
Forjage den Svage i Smerte,
Glemme hans Taarer saa let?

*
--

...

Du lover. Vi vover at vinde.
Du soer det. Vi troer det at finde.
Og dertil vi holde os tet.
Hvor skulde &c. &c.

Nr. 330. - XXXXVII.

1.

Som Kiøbte og Døbte vi bære
Sønne - det skønneste Navn.
Hvad vilde os spille den sære
Lykke og Smykke og Gavn?
Hvi mukker og pukker den Drage,
Os truer, som Fluer, at jage,
Og sprede Guds Hvede, som Avn?
Som Kiøbte &c. &c.

2.

Vi træde med Glæde paa Skandsen.
Fangen er Slangen hans Vold,
I Møje for Øje os Krandsen
Blinker og vinker saa bold.
Du mindes, den Qvindes Sæd voved'
At knekke og brekke dit Hoved.
Og dette vi sette til Skiold.
Vi træde &c. &c.

3.

Vor Losen er: Rosen i Torne,
Kronen for Thronen vor Agt,
Fortsette, som rette Eedsorne,
Striden i Tiden med Magt.
I Vaaben! om Daaben skal gielde,
Og røver, som Løver, hans Vælde,
Forvarer, forsvarer vor Pagt!

Vort Losen &c. &c.

Nr. 331. - XXXXVIII.

1.

O Hellig Aand! mit Hierte
Den Stad saa hart attraaer,
Det søde Hiem,
Jerusalem,
Hvor al min Nød og Smerte
Sit Pas og Afskeed faaer.
O Hellig Aand &c. &c.

2.

Men ak! de Fare-Vande.
Hvor kan jeg finde Spor,
Blant blinde Skiær,
Mod Strøm og Vær,
Til Fryde-Borg at lande?

* *
-- 93

Jeg skal, jeg er derfor.
Men ak! &c. &c.

3.

Befæst mig dog de Tanker:
Jeg snart i Himlen staaer.
Giør Troen kiek
Mod Bølgens Skræk,
Hold selv ved Roer og Anker,
Du veed, hvad jeg formaaer!
Befæst mig &c. &c.

Nr. 332. - XXXXIX.

Samtale imellem Brudgommen og Bruden.

1.

Brudgommen.

Hvad seer min Sulamith,
Da Luften er endnu saa fuld
Af Vinter-Sneens Gyse-Kuld?
Hvi lukker du da Vindve op,
Og stirrer alt paa Skyens Top.
Hvi gjør du det saa tit,
Min Sulamith?

* *
— 94

Bruden.

Jeg staaer kun her at see,
Naar Stierne, ved Dommens Knald,
Er kommen først paa Fald,
Hvordan det da vil snee.
Far hen, som Fuglen fløj,
Du Vinter-Boelig, nok for mig!
Jeg agter ej at fæste dig.
Jeg har mit Rejse-Tøj.

2.

Brudgommen.

Dig bliver Tiden lang.
Du længes efter bliden Vaar,
Naar Bruden i det Grønne gaaer.
Du vilde plukke Dudaim,
I Luften høre Seraphim,
Nye Himle-Engle-Sang.
Er Tiden lang?

Bruden.

Skiønt den er ej saa slem,
Saa tælles dog hvert Øjeblik,

*
— 95

Fra den Tiid Barnet fik
Forlov at komme hjem.
Hvor ønsker jeg, min Skat,
At see dig løse Tidens Baand,
Og gjøre ved din Almagts Haand
Til intet Dag og Nat.

3.

Brudgommen.

Velan! kom, lad os see,
Om ej kan merkes For-Aars Tegn,
I Turtel-Duens stille Egn,
Hvad Figen-Træets Grene spaaer,
Om de lidt smaat af Knoppe faaer?
Da vil dit Hierte lee,
Kom, lad os see!

Bruden.

O ja! i Himlens Skye
Jeg daglig seer din Samle-Plads,
Hvorfra jeg, ret i Stads,
Skal føres Brud til Bye.

*
— 96

Ja du, som ej har spart
Dit Liv for denne Højtids Færd,
Du veed, hvordan jeg har det her:
Kom bliid og hent mig snart.

Nr. 333. - L.

Samtale imellem JEsu og Siælen.

1.

Siæl.
Ak! hvad er dog Tiden lang.

Jes.
Er der noget langt i Tiden?

Siæl.
Synden klemmer mangen Gang.

Jes.
Dog betalt for længe siden.

Siæl.
Eja! det er vist og klart.

Jes.
Men du glemmer det saa snart.

2.

- Siæl.
Maae jeg sige et endnu?
- Jes.
Hvad er det dig meere trykker?
- Siæl.
Korset holder mig i Kue.
- Jes.
Ja de onde Kiødets Nykker.
- Siæl.
Ret! jeg gierne lide vil.
- Jes.
Vel! du maae og takke til.

3.

- Siæl.
Et endnu: saa er jeg klar.
- Jes.
Faae kun Hiertet ganske lettet.
- * *
_ _ 97
- Siæl.
Døden synes ofte svar.
- Jes.
Hvad har da min Død udrettet?
- Siæl.
Den har taget Døden bort.
- Jes.
Reent og plat til intet giort.

4.

- Siæl.
Nu er jeg fornøjet; men
- Jes.
Hvad er der endnu tilbage?
- Siæl.
Naar jeg bliver svag igjen?

Jes.
Vil du da igien forsage?

Siæl.
Nej, naar du kun er mig bliid.

Jes.
Ja, jeg er til ævig Tiid.

Nr. 334. - LI.

1.

I fremmed Land,
Og fattig Stand,
Der rinder tit en Strøm af Øjne-Vand.
Af slet Qvarkeer
Man haster meer og meer,
Og hiem ad seer
Til Zions Fryde-Slot,
Min søde Roe og Recoboth.
O! der er got.
Hvor længe skal
Min sorte Taare-Skye dig vande, Bochims Dal?

* *
-- 98

2.

Dog Tiden gaaer,
Og Ende faaer,
O GUD skee Lof, men, milde Frelser, naar?
Hvert Øjeblik,
Ja hver en Aare-Pik
Giør Længsels Nik,
O min Immanuel!
Jeg længes efter dig ihiel.
Det seer du vel.
Hvorlænge, ak!
Hvorlænge bier dog vor søde Samlings Dag!

Nr. 335. - LII.

1.

Aldrig jeg meere paa Verden vil tænke.
Himlen, kun Himlen jeg længes at see.
Jordiske Frihed er tungeste Lænke.
Glæden er grundet paa Piller af Snee.
Kalken er dejlig, som Vellyst vil skiænke;
Men den er blandet med giftigste Vee.
Aldrig jeg meere paa Verden vil tænke.
Himlen, kun Himlen jeg længes at see.
Medens de Stolte sig sminke og svenke,
Maatte vel Ormene hiertelig lee.
Aldrig jeg meere paa Verden vil tænke.
Himlen, kun Himlen jeg længes at see.

2.

JEsu! som Himlen os alle fortiente,
Kom dog at redde og hente os snart!

* *
-- 99

Mange i Troen begyndte; men endte
Med den i Ørken ubændige Part.
Som i de Dage, da Noah han skiendte,
Saadan er ogsaa nu Tidernes Art.
JEsu! som Himlen os alle fortiente,
Kom dog at redde og hente os snart!
Himlen, paa Himlen allene vi vente,
Himlen, derinde at blive forvart.
JEsu! som Himlen os alle fortiente,
Kom dog at redde og hente os snart!

Nr. 336. - LIII.

1.

Midt igiennem Nød og Fare
Vejen gaaer til Paradiis.
Du maa giennem Torne-Riis,
O du Lammets Brude-Skare!
Du maae over Bierg og Dal,
Hiem til Zions Brude-Sal.

Dog det bliver let at glemme
Første Øjeblik der hiemme.

2.

Ej! saa lad dig intet trykke,
Sulamith! paa denne Jord,
Efterdi den er saa stoer,

* *
-- 100

Ja forunderlig din Lykke.
Est du dog saa salig her,
Hvor langt meere ævig der.
Faa Minuter om at gjøre,
Kan man dig for Thronen høre.

3.

Derfor, Fader uden Lige,
Sendte du din Søn hened,
Til saa stor Elendighed,
Os at vinde Himmerige.
Ham vi favne frydelig,
Og vort Støv skal takke dig
Her og hist med mange mange
Ævig søde Brude-Sange.

Nr. 337. - LIV.

1.

Frisk, Zion, paa vor Vagt!
Lad ingen staae forsagt!
Tænk paa JEsu Kierlighed,
Som en høj og herlig Eed,
Ja sit Blod har sat i Pant
paa, at vi vant.
Troe i Kors sig øve maae,
Frisk mod brølend' Løve gaae,
Om den skal sin Prøve staae;
Ja, om Haabet ogsaa brast,

Da i Haabet dog staae fast,
Liig, i Ilden pinefuld,
det fiine Guld,

* *
-- 101

Vor JEsu følg maee,
Paa brusend' Bølge gaae,
Og kaste alle Aarer frem
Giennem Nød med Taarer hiem,
Staae, som Mimr og Bierge, troe
paa Værge-Boe.

2.

Min Siæl! kun stille da.
Hvad vil dig skille fra
Jesu Skiød og ømme Sind?
Lad Ulykker strømme ind!
Dragen, som vil skiende dig,
skal brænde sig.
Christne deres Sæde-Frøe
Udi Tidens Næde strøe.
Der er tit en Græde-Søe.
Sæden dør, men siden staaer
Op igien i bliden Vaar.
Der er Sommer-Høst og Lyd
af Lyst og Fryd.
Flød allevegne Blod;
Er det at regne mod
Den ævig Ærens Priises Lyst,
I Guds Paradises Høst?
Naar de Frydens Strømme vi
skal svømme i.

*
- 102

Nr. 338. - LV.

1.

Soel-Skivens Streg
Den peger alt paa Dødens Port.
Hvad gjør da jeg?
Ja, ak! hvad har jeg giort?
Sejer-Verk truer sterk,
Mueligt denne Time
Vil nu til hellig Aften kime.

Hierte! Hierte! merk.

2.

O al mit Haab!
Min JEsu, al vor Frelses Grund!
Hør dog mit Raab
Nu og i sidste Stund:
Gjør din Død Honning-sød
Altiid for mig Svage,
Og at jeg glædelig kan tage
Mod det sidste Stød.

Nr. 339. - LVI.

1.

Daarlig Mand fik bygt paa Sand
Et Rov for Vand,
Dog sad han glad,
Og priiste sin Forstand,
Til Floden kom, og slog ham Huset om.

* *
-- 103

Gode GUD! i Dødens Slud
Ak, ak hvor saae det ud.
Ja Verdens Viisdøm den sank med Stank,
Dens Raad med Graad,
Dens Fryd med Uglens fæle Lyd.

2.

JEsu! und en salig Stund.
Ja Sandheds Mund!
Jeg har saa klar
Derfor i Ordet Grund.
Men, at jeg maae kun bygge fast derpaa!
Naadens Pagt, i Ordet smagt,
Foragter Dødens Magt.
Ja vist gjør, JEsu, din Død min sød,
Din Lejr min Sejr,

Din Striid min Krands, til ævig Tiid.

Nr. 340. - LVII.

1.

Vee dig, Edoms trygge Egn,
For den store Dom og Plage,
Som saa mange svare Tegn
Truer med i dine Dage.

* *
-- 104

Vee din Hore-Stjerne, naar
Syvende Basune gaaer.

2.

Reent at tabe Viid og Sands
Om sit Lives Maal og Ende;
Frek, og som i Hore-Dands,
Hen ad Ævigheden rende,
Er blant alle Ting vi seer
Fæl, som Døden selv, ja meer.

3.

Efterdi du ikke kan,
Just fordi du ej vil, vide,
Hvad imod en ævig Brand
Er endnu for Raad i Tide;
Und dog dem, som seer din Nød,
At beklage dig, som død.

Nr. 341. - LVIII

1.

See dig Zion! vidt omkring,
Da i disse dine Dage
Af saa mange selsom Ting
Selv Naturen synes knage,
Om du kunde nu maaskee
Faae din Brudgom snart at see.

2.

Jorden ryster. Det er Tiid,
Zion! op at see din Glæde,

* *
-- 105

Ja endog paa Nød og Striid,
Da din Frelse er tilstæde.
Derfor mod de sidste Ting
Gjør med Jorden Himmel-Spring.

Nr. 342. - LIX.

Pillegrims Marche paa deres Vandring igiennem Tidens Nat.

Med alternativ Chor.

1.

Langt oven for den Taage-Skye
Af Babylon, den gamle Bye,
Der er Jerusalem, det nye,
GUds Pillegrimes Lye.
Hver Gade er af Guld al heel,
Hver Grundvold-Steen en stor Juveel;
Hvad da den Bygnings Overdeel
Af plat u-tænkelig Paneel!
For Pillegrime aabne staae
Tolv Porte med tolv Engle paa.
I den man aldrig Natten saae.

Hvad Nat! hvor GUD paa Ærens Stoel,
Og Lammet selv er deres Soel.
Merk, Zoars Søvnne-Boel!

* *
-- 106

Chorus.

O vaager op af Drømme,
I Folk ved Sodoms Egn!
Og seer, hvad I vil dømmme
Om disse Tidens Tegn.
Hvor Lyse-Stagen alt
Er flyttet bort
Fra mangeln Ort,
Da Folk i Søvnne falt.

2.

See af dem alle, som fik Bud,
Gik nogle faa af Babel ud,
Fik Ordenen af: FRIE FOR SKUD,
Og rejste saa med GUD.
Men Sathan af sin Slange-Krog
En blandet Guds frygt foreslog,
Den Gift endeel tilbage drog,
Som havde tabt sin Rejse-Bog.
Hvor mangeln een sig bildte ind
At have et bevæbnet Sind,
Og kom dog ej i Staden ind.

*
- 107

Der klages ofte: Blevet ti
Ej alle rensede og frie,
Hvor ere da de Ni?

Chor.

GUds Pillegrime-Skare,
Paa hvert et Fied giv Agt!
Her er saa mangeln Snare
Paa alle Sider lagt.
Følg Naadens klare Skin
I Ordets Spor;
Thi uden for
Er Dødens mørke Trin.

3.

Er Himlen altid vist vort Maal,
Vort Forset, som Magnete-Naal?
Er Troen sterkere end Staal,
Og Kierlighed end Baal?
Hvad hielper Vext, som ej vil groe,

At bygge, og dog aldrig boe,
At komme løs, dog ej til Roe?
Vor Losen er: TIL DØDEN TROE.
Nu Landsmand! munter, vaag og beed.
Glem aldrig, hvad vor Goel leed,
Og lad ham see Bestandighed,
At vi paa Jorden udenlands
Har Zion kun i Hu og Sands,
Og Livets Brude-Krands.

*
- 108

Chor.

Hvad est du dog af Glæde
O søde Salem! fuld.
Hvor længes vi at træde
Paa Gaderne af Guld.
Ej! Pillegrim, kun fort
En liden Tiid,
Saa staaer du bliid
I Salenas Perle-Port.

Nr. 343. - LX.

1.

Op min Aand, op fra dit Leer!
Aftenen begynder.
Verden synker daglig meer
Ned i alle Synder.
Neppe har Guds Ords Foragt
Forhen havt saa stor en Magt.

2.

Naar man først har jaget bort
Baade Raad og Læge,
Og den aabne Gravens Port
Ej endnu kan spæge;
Hvad for Redning er der da
For det blinde Sodoma?

* *
- - 109

3.

Due! lad den Ravne-Art
Sig med Aadsel føde,
Men du op til Arken snart!
Noah dig vil møde.
Bliv hos ham i Ævighed,
Og kom aldrig meer hened.

Nr. 344. - LXI.

1.

Hvad blev der liden
Tab paa Tiden,
Tænkte vi paa Dødens Skaal,
Og lod vor Tanke
Aldrig vanke
Fra vort rette Maal.
I Høstens Dage
Faa skal klage
Over Trang paa Tiids Fordriv.
O nej! end sige,
De som fige
Til et ævigt Liv.

* * 110

Mit Hierte, spar
Den Tiid, du har,
Som er saa kostelig og rar.
Har du i Sinde
Hiem at finde;
Maae du være snar.

2.

Ja, ja! det heder:
Vaager, beder,
Værer rede Dag og Nat!
Fuldfører Striden,
Køber Tiden!
Har I Kronen fat?
O gjør vi disse

Trin dog visse,
Som vi end tilbage har?
Hvad ligger mangel
Ævig fangel,
Som paa Vejen var!
O vee! saafremt
Det bliver glemmt,
Hvor du, min Jesu, var beklemt
I Helveds Hede,
For vor lede
Syndens Leeg og Skiemt.

3.

Nej, dine mange
Elskoves Gange,

*
- 111

Al den Vej du kom og foer,
Nej, aldrig Bruden,
Dem foruden,
Setter Fod til Jord.
Den røde Bane,
Hvide Fane,
Konge-Vej i Himmel-Skye
Hun altid nøje
Har for Øje,
Hiem til Salems Bye. V
iis os forklart
Din Fødsels Art,
Din Død, Opstandelse Himmelfart,
Vor glædelige
Himmel-Stige,
Drag os, hent os snart.

Nr. 345. - LXII.

1.

Naar mit Øje,
Træt af Møje,
Vaadt og mørkt af Taare-Regn,
Seer med Længsel
Af sit Fængsel
Op mod blide Salems Egn;
O hvor svinder da min Vee,
Bare ved derop at see!

2.

Jeg fornemmer
Folke-Stemmer
Alle Slags, blant Englers Lyd,
Dem de driver
Op med Iver
I Guds Lofsangs fulde Fryd.
O hvor siger da min Siæl
Verden glædelig: Farvel!

3.

Ja jeg skuer
Dine Druer,
Paradiis! den Livets Frugt.
Dine søde
Roser møde
Mig nu alt med deres Lugt;
Giver Tidens Aande-Drag
Ævighedens Luft og Smag.

4.

Lammets klare
Brude-Skare
Seer jeg midt i Paradiis,
Hvor de svømme,
Som i Strømme
Af Guds søde Lof og Priis.
Snevre Vej og korte Tiid,
O hvad er din Ende bliid!

5.

Hierte milde,
Jesu lilde!

Som os Himlen vant saa huld;
See, hvor dines
Længsel pines
Under Tidens Aften-Kuld.
Naar, o søde Brudgom, da
Vil du hente mig herfra.

Nr. 346. - LXIII.

1.

See! hvor klarer det nu op paa Jorden.
Livsens klare Soel saa mildt gaaer op.
Under Sinai dens grumme Torden,
Er dog Lye og Fred paa Zions Top.
Hisset kommer Jordens Dommer.
Agt paa hiin Basunes sterke Klang!
Op I Døde! frem at møde.
Alting røres. Engle høres.
Hele Himlen staaer i Sang.
Vee de Rige, som at sige
Intet har, paa HErrens store Dag!
I forhadte og forladte
JEsu Frender, som ham kiender,
Kommer! nu er vunden Sag.

* *
-- 114

2.

Søde GUd! jeg seer dig, som at komme,
I min Troe, som forud skuer dig.
O! en salig Dag for alle Fromme,
Hvilke du skal findes hielperiig.
Livsens Krone, Ærens Throne
Seer jeg ved din Side, mig bereed.
At naar Røsten skal af Østen
Guds Udvalde sammenkalde,
Tænk! hvad da i Ævighed,
Naar de skarpe Engle-Harpe
Røres i en Himmel-salig Lyd.
Hver en Tunge skal udsiunge
Lammets Ære. Da skal være
Ævig salig Lyst og Fryd.

3.

Faer da, Verden, bort med dine Avner!
Al din Herlighed er intet værd.
JESus mig, jeg ham i Troen favner,
Ham allene har jeg hierte-kiær.
Hvad, som drager eller plager
Uden JESu, jeg foragter alt.

*

—

- - -

*

— 115

Hiertet briste, jeg vil miste
Alle Gaver, naar jeg haver
Ham, som for mig har betalt.
Gravens Hule maae mig skiule.
Lad mit Kiød kun deri sove hen.
GUd skal give Kraft og Live;
Thi jeg venter ham, som henter
Mig igien, af Himmelen.

Nr. 547. - LXIV.

1.

Nu Verdens Rige,
Du Daarligheds Castel!
Glad vil jeg sige,
Ægypten, dig Farvel!
I Sand-Pauluner,
Hvad vil I faae et Fald,
Naar Doms Basuner
Giør Himmel-brekkend' Skrald!
O allevegne
Udbredte Klinte-Art,
Hvad maae vi regne
Det ønskeligt og rart,
Fra dine Egne
At komme vel og snart!
Nu &c. &c.

**
— 116

2.

Staae, som en Klippe,
Du lille HErrens Flok!
Lad alting slippe.
I Ordet har du nok.
Skin uden Kraften
Er Kirkens største Pest.
Mod Verdens Aften
Bør Bruden pyntes best.
Siung Fryde-Sange,
Og glæd dig meer og meer,
Da nu ej mange
Af Maane-Skifter skeer,
Før man dig prange
For Lammets Throne seer.
Staae, som &c. &c.

3.

Ak uden lige,
Forønskte Zions Slot!
Ak Himmerige!
Naar faaer mit Øje got?
Naar, o udkaarne
Guds Patriarchers Hiem,
Din Muur og Taarne,
Naar vil de pippe frem?
Naar faaer jeg Foden
Paa Stadens egen Grund,
Naar Vand af Floden,
Og Lammets Sang i Mund?
Naar er jeg moden
Til søde Afskeds Stund?
Ak uden lige &c. &c.

*
- 117

Nr. 348. - LXV.

Samtale imellem JEsu og en Troende.

1.

Jes.
Sulamith lilde!
Hvi jamrer du saa tit?

Sul.
Ak! at du vilde
Mig hente hiem til dit.

Jes.
Den Himmel-Længsel
Alvorlig prøves vil.

Sul.
Ja Nød og Trængsel
Gjør vist nok sit dertil.

Jes.
Troer du, jeg glemmer
Dit Korses mørke Skye?

Sul.
Nej, jeg fornemmer
Din Naade daglig nye.

Jes.
Men, naar det klemmer?

Sul.
Da skriger jeg om Lye.

Jes.
Sulamith &c. &c.

2.

Jes.
Kan du forsage
Dit kiære Huus og Stavn?

Sul.
Dem vil jeg tage,
Og legge dig i Favn.

Jes.
Naar du est færdig,
Er Vognen for din Dør.

Sul.
Mig Arme værdig
Din Værdskyld eene gjør.

* 118

Jes.
Giem denne Kierne!
Men kom nu, Død, herfrem!

Sul.
Den Aften-Stjerne
Er meget angenem.

Jes.
Vil du saa gierne?

Sul.
Ja til min Brudgom hiem.

Jes.
Kan du &c. &c.

3.

Jes.
Pak da kun sammen,
Og hold din Himmelfart!

Sul.
Ja Amen, Amen,
Kom søde JEsu snart!

Jes.
Den Vej har Ende,
Hvorpaa du tit har grædt.

Sul.
Nu kan jeg kiende,
At den er kort og let.

Jes.
Engle før Thronen
Skal føre dig i Nat.

Sul.
Paa Jubel-Tonen
Jeg lystig tager fat.

Jes.
Saa faaer du Kronen.
Sul. Den est du selv, min Skat!

Jes.
Pak da kun &c. &c.

Nr. 349. - LXVI.

1.

Hvad er det godt at lande
I Himlens søde Havn,
Fra Verdens vilde Strande,
Fra fremmet Land og Stavn;

** 119

Fra Røver-Nest til Engle-Fest,
Fra Svine-Egn til Faders Favn!

Hvad er det godt at lande
I Himlens søde Havn,
I Brudgoms Skiød, fra Striid og Stød,
Ja alt, hvad har af Sorig Navn!
Hvad er det godt at lande
I Himlens søde Havn!

2.

Hvad er det sødt at smage,
Hvad Huuset der formaaer,
Sin Arv blant dem at tage,
Som hist for Thronen staaer!
Ja, ja! at see i sær de Tre
Personer, alting overgaaer.
Hvad er det sødt at smage,
Hvad Huuset der formaaer!
O Herlighed, som ingen veed,
Før han de søde Grændser naer.
Hvad er det sødt at smage,
Hvad Huuset der formaaer!

3.

Hvad er det stort at prange
Med Livets Brude-Krands;
Og see, hvad Skat saa mange
Guds Helgen' faaer til Mands;
At høre Lyd af Engle-Fryd,
Som overstiger Sind og Sands.
Hvad er det stort at prange
Med Livets Brude-Krands,
At sidde der, Guds Søn saa nær,

*
- 120

I saa utroelig Himmel-Glands,
Hvad er det stort at prange
Med Livets Brude-Krands!

Nr. 350. - LXVII.

1.

Her op ad, I Døde,
For Retten at møde!
Saa kommer vor Dommer i Himlenes Skye,
Hvad vil I da sige,
Som hade hans Rige,
Og søge bag Bøge og Biergene Lye?
Men Zion! hvad Lyst
Vil dette i Bryst
Ej gjøre at høre din Kiærestes Røst!
Naar han dig vil skiænke,
Hvad ingen kan tænke,
Meddele dig hele al Saligheds Høst.
Saa sær ham kiær
En Giest du est.
Hvor vrimle
Guds Himle
Da mod dig med Harpe-Lyd.
Eja? til Lykke
Med Brudgom og Smykke
Af gyldene Stykke,
Med Ævigheds Fryd.

*
- 121

2.

Op! op I, som bygge
Paa Jorden saa trygge!
Hvad gavner de Avner, I samler saa fast?
Og meere I vove
End drukne, som sove
Der oppe i Toppe af svenkende Mast.
Vaag op dog, og see,
Du mælende Kree!
Hvad, inden sig Vinden vil vende, kan skee.
Flye, mens du har Stunder,
Til Frelserens Vunder,
Før Vreden i Steden vil hagle og snee.
Ak viid: den Tiid,
Du har, er rar.
Vi prise
De Vise,
Hvis Lampe er aldrig slukt.
Jammer! at støbe
Da Lys, eller løbe,
Og Olie købe,
Naar Døren er lukt.

Nr. 351. - LXVIII.

1.

O blide Stad,
Guds Helgens Føde-Bye,
Saa dejlig, altid nye,
Ja ævig glad,

* *
-- 122

Chrystalle-rene Borg,
Fra baade Synd og Sorg,
Hvor Siælen ret
Kan see sig mæt.

2.

Guds Helgen-Flok!
Der gik paa Jorden før,
Som Pillegrime bør,
Nu har du nok.
Du her forladte Slegt!
Hvad er din Krones Vegt,
Din Fryd og Flor
Utroelig stor!

3.

Din Sejers Krands,
Paa saadan stakket Striid,
Bær nu til ævig Tiid
Saa rar en Glands.
Hvert Øje, for Guds Stoel,
Er, som den klare Soel
Ved Middags Tiid,
Ja meere bliid.

4.

Her fandt din Hud
Saa mangt et Svede-Bad,
Nu seer du ævig glad
Din Frelsers Gud,

*
- 123

Og Sønnen rundelig,
Hvad han fortiente dig,
Med søde Ord,
Bær frem paa Bord.

5.

God Nat, god Nat,
Du Verdens fæle Ørk,
Af Ondskab meer end mørk!
Hist er min Skat,
I dig Jerusalem,
Min søde JEsu Hiem.
Hvad var det rart
At see ham snart!

Nr. 352. - LXIX.

1.

Den store hvide Flok vi see,
Som tusind' Bierge fuld af Snee,
Med Skov omkring
Af Palme-Sving,
For Thronen. Hvo er' de?
Det er en Helte-Skare, som
Af hiin den store Trængsel kom,
Og har sig toed
I Lammets Blod
Til Himlens Helligdom.
Der holde de nu Kirke-Gang,
Med u-ophørlig Jubel-Klang,

* *
— — 124

I høje Chor,
Hvor GUD han boer,
Blant alle Englers Sang.

2.

Her gik de under stor Foragt.
Men see dem nu i deres Pragt:
For Thronen staaer
De Slagte-Faar
I Himlens Præste-Dragt.
Sant er det, i saa mangel Nød
Tit Taare-Strøm paa Kinder flød;
Men GUD har dem,

Strax de kom hiem,
Aftørret paa sit Skiød.
Nu holde de, og har til best
Hos ham en ævig Løfsals Fest;
Og Lammet selv,
Ved Livets Elv,
Er baade Vært og Giest.

* - 125

3.

Til Lykke, Kiempe-Samling, ja
O tusindfold til Lykke da,
At du var her
Saa troe i sær,
Og slap saa vel herfra!
Du har foragtet Verdens Trøst;
Saa lev nu ævig vel, og høst,
Hvad du har saaet
Med Suk og Graad,
I tusind' Engle-Lyst!
Ophøj din Røst, slaee Palme-Tact,
Og siung af Himmel-Kraft og Magt:
Priis være dig
Ævindeligen
Vor GUd og Lammet sagt.

Nr. 353. - LXX.

En Oversættelse af det Tydske.

1.

Farvel, min Siæl, i Jesu Sides Vunde.
Du har saa klar en Himmel i hans Saar.
Der roer og boer du glad, som Fugl i Lunde,
Med ham, GUds Lam, som Brud foreenet staaer.
De dybe Nagle-Skrammer
Fordriver snart min Jammer,

** - 126

Saa tit jeg søger dem.
Ja, o min Roe og rette Brude-Kammer,

Trods Nød og Død! der er mit rette Hiem.

2.

Min Tiid og Fliid som Sejer-Verk jeg stiller,
At gaae og slaae med denne Solens Gang.
Ej Vand, ej Brand mig fra min JEsu skiller.
Hans Død gjør sød hver Puls og Aande-Fang.
Ej andet mig behager,
Ej Lyst, ej Liv mig smager,
End hvortil jeg, din Green,
Al Saft og Kraft af dig, min Viinstok, drager,
Til Lyst i Bryst, i Siæl, i Marv og Been.

3.

Luk ind, mit Sind, GUds Søns Forløsnings Rige,
Udbryd i Fryd og smelt i Længsel hen.
Hvad vil jeg til saa stor en Naade sige?
Foragt blev lagt fra mig paa GUd igien.
O GUd! den Fred jeg finder,
Naar Længsels Taarer rinder,
I Aandens Armod's Muld.
Jo meer du seer min Blusels Graad paa Kinder,
Af Trøst og Lyst du skiænker Kalken fuld.

*
- 127

4.

Saa faldt da alt den Ondes Herredømme,
Hans Magt er lagt i ævig Skiendsel ned,
Ja, hvad! hans Had, hans Fraad' og Galde-Strømme
Kan de belee, som kiende JEsu Sved.
Ved ham jeg fast vil blive,
Mig ganske ham hengive,
Trods Fiendens Tand og Kloe!
Fra dig skal mig ej Lyst, ej Nød fordrive.
Min Siæl er vel forvart i Klippens Roe.

5.

Min Skat, kun at jeg maatte troe befindes,
Alt i den Stie at gaae, som du har sagt!
Til Straf ej af min Ladhed overvindes;
Men saa at staae, som Kiempen bør, paa Vagt,
Ja altid meer at skue
GUds Kierligheders Lue,
I dine Piners Nat!
Bort Jord, saa stor du est! GUds Søn! din Due,
Hvor du er nu, der er hun og, min Skat!

*
— 128
129

VOR HERRES OG FRELSERES JESU CHRISTI

FØRSTE AABENBARELSE

EFTER
SIN OPSTANDELSE
GUDS MEENIGHED I RIBE DOM-KIRKE
FORESTILLET
OG TIL TRYKKEN OVERGIVET
AF
H. A. B.
* * * *
— — — — 130

Det var vor Herres Dags den første Morgenrøde,
At Magdalene Graad saa sterk, som Strømme, randt,
Fordi hun Livet ej iblant de Døde fandt.
Da hasted' Salomon sin Sulamith i Møde,
Og bragte hende selv vor Paaskes Første-Grøde.
Saa stor, uventelig en Sejr Maria vandt,
Ja Livsens Fyrste selv, som før i Døden svandt.
Hun hørte selv hans Røst, som vekker alle Døde:
Ved samme vaagned' hun, som op i Paradiis,
Med Mund og Hierte fuldt af Herrens Lov og Priis.
Og, for at tænde fleer' i denne Himmel-Lue,
Hun til Apostlerne i samme Øjeblik
Saa glad, som Engle-Flok i Mahanajim, gik
Med Paaske-Tidenders den første Himmel-Drue.

* * *

Til Lykke, Sulamith, som søger ham allene,
Der vandt os ved sin Død fra evig Død og Mord,
Og stod nu op igien til Zions Fryd og Flor!
Kast bort din Enke-Dragt, forgrædte Magdalene,
Lad Paaske ret faae Rum i Hierte, Marv og Bene!
Siung om hans Kierlighed, saa overmaade stor,
Ophøj hans Sejers Kraft, i daglig Fryde-Chor!
Bereed dig til nu snart at gaae med Palme-Grene,
I Brude-Pragt og Krands, som altid bliver nye,
Ham glad i Møde, naar han bryder frem i Skye,
For hvilken Verdens Pragt den største meest maae blegne,
Da, til Guds Kirke-Floks u-endelig Behag,
Skal blive holdet een, men evig Paaske-Dag,
I de livsalige Guds Paradises Egne!

* *

- - -

*
—

131

TEXTEN

Joh. 20, 11-17.

Men Maria stod hos Graven, og græd uden for. Der hun da græd, kigede hun ind i Graven, og hun saae to Engle sidde i hvide Klæder, een hos Hovedet, og een hos Fødderne, der, som JEsu Legeme var lagt. Og de sagde til hende: Qvinde! hvi græder du? hun sagde til dem: Fordi de have taget min HERre bort, og jeg veed ikke, hvor de have lagt ham. Og der hun det havde sagt, vendte hun sig tilbage, og saae JEsu staae der; og hun vidste ikke, at det var JEsus. JEsus siger til hende: Qvinde! hvi græder du? hvem leder du efter? hun meente, det var Urtegaardsmanden, og siger til ham: HERre! dersom du har baaret ham bort, da siig mig, hvor du haver lagt ham, saa vil jeg tage ham. JEsus siger til hende: Maria! da vendte hun sig, og siger til ham: Rabboni, som kaldes, Mestere! JEsus siger til hende: Rør ikke ved mig; thi jeg er ikke endnu opfaren til min Fader: Men gik til mine Brødre, og siig dem: Jeg farer op til min Fader, og til eders Fader, til min GUD, og eders GUD.

132

INDGANGEN

Elskelige i HERren! Denne er Dagen, som HERren gjorde; lader os frydes og glædes i den. Disse Kong Davids Ord, af den 118de Psalms 24 Vers, ere meget merkelige, naar vi betænker:

1) *Hvad det er for en Dag*, som han taler om, nemlig den Dag, da den Steen, som Bygningsmændene forkastede, er bleven til en Hoved-Hjørnesteen v. 22. Det er vor glædelige *Paaske-Dag*, da GUD oprejste ham fra de Døde, og gjorde ham til en HERre og Christum, den samme JEsu, som de havde korsfæstet. Ap. G. 2, 32. 36. I det gamle Testamente var iblant de store Fester Paaske den fornemste. Den skal være eder en Hoved-Maaned, den skal være eder den første iblant Maanederne i Aaret. 2 Mos. B. 12, 2. Tag vare paa Abib Maaned, at du holder Paaske for HERren, din Gud; thi i Abib Maaned udførte HERren din GUD dig af Egypten om Natten. 5 Mos. B. 16, 1. Derfor skal du ihukomme den Dag, som du uddrog af Egypti Land, alle dine Lives Dage. v. 3. Derfor blev og Paaske-Fest, efter de flestes Mening, kaldet Festen, det er, en Fest frem for alle Fester. Joh. 4, 45. cap. 5, 1.

133

cap. 11, 56. 12, 12. Visselig var den Frelse af Egypten overmaade herlig, og skreven af GUD selv i Lovens Tavler til en evig Amindelse. Jeg er HERren din GUD, som udførte dig af Egypten, 2 Mos. B. 20. Dog det var kun en Skygge og Afbildning af det nye Testaments fryde-fulde Paaske-Fest, da det rette Paaske-Lam, slagtet for den ganske Verdens Synder, er bleven os til en evig Fryde-Fest. 1 Cor. 5, 8. da den Helvedes Pharao ligger druknet med al sin Magt, og Guds Israel møder deres Goel¹⁾ med højtidelige Fryde-Sange: Derfor bliver den og af David kaldet Dagen, nemlig for alle Dage. Visselig var det meget glædelige Dage, den Dag han blev undfangen, den Dag han blev fød, hver Dag han var her i Verden, ja lovet og benedid²⁾ være HERrens Navn i alle u-endelige Evigheder for hvert et Øjeblik, han lod denne sin eenbaarne Søn være i denne Jammer-Dal, for os arme at frelse og saliggjøre. Men denne Dag er dog glædelig foruden al Ende, da Striden er standen og Sejeren er vunden, hvilket ydermere kiendes, naar vi merker:

2) *Hvorfra vi har faaet denne Dag*. Denne er Dagen, som HERren gjorde. Det forstaaer sig selv, at han og har gjort alle andre Dage. Men denne tillegges ham i sær, som en besynderlig Naades og Saligheds Dag. Thi var den ikke kommen, da var

* *
— 134

der aldrig bleven en god Dag eller glad Stund for noget Menneske i Tiid eller Evighed: Derfor siges i sær om denne Dag, at den er gjort af HERren. Det er skeet af HERren, og er underligt for vore Øjne. Saa det Ord: gjort af HERren, har mere at sige, end da GUD skabte Dagen af Begyndelsen, da han bød Lyset skinne frem af Mørket, 2 Cor. 4, 6. Thi i hvor herligt det end var, ja som man aldrig nok kan forundre sig over, saa er det dog intet at ligne imod, at det evige Lys selv, Herlighedens Glands og Guds Væsens rette Billede, hans eenbaarne allerkiæreste Søn, hvilken, som Retfærdighedens Soel, skulde oprinde ved hans Opstandelse til at gjøre os saadan salig Dag, maatte nødvendig først gaae under i hans Lidelses og Døds forskrekkelige Mørke. Og, maatte ikke Steen-Hierter bløde ved at høre her: Det er skeet af HERren. GUD har selv gjort det. Saa elskte GUD Verden, at han gav sin eenbaarne Søn. Joh. 3, 16. Denne er Dagen, som HERren gjorde, og saadan gjorde han denne Dag. Hvad Under, at den Dag er os nu saa bliid, da denne Soel frembryder saa dejlig af Gravens Mørke, og bestraaler sin Kirke med sin Retfærdigheds fulde Glands, at den kan siunge med Glæde: Denne er Dagen, som HERren gjorde, lader os frydes og glædes i den, og det er

*
- 135

3) *Det, hvortil den Dag er gjort af HERren, nemlig til en Fryde-Fest: Denne er Dagen, som HERren gjorde, lader os frydes og glædes i den.*

Glæden bør være for ham, som har gjort den, en gudelig Glæde. GUD, som har gjort den, har aldrig skabt nogen Time eller Øjeblik til syndig Glæde, end sige saadan overmaade salig Tiid. Og har GUD gjort den til vor Glæde, hvor skammeligt da at bruge den til hans Fortørnelse, og at bedrøve hans Hellig Aand med den syndige og forfængelige Verdens Glæde. Var han saa kied af Israels forfængelige Højtider Es. 1, 14; hvor ulidelige og vederstyggelige maae da de Christnes daarlige og vellystige Glæde være for ham, da Guds Kundskabs Lys i det gamle Testamente imod det nye var kun som Nat imod Dagen, og hvor let er det ham at tage Lyset bort igien, eller omvende vore Højtider til Sorg, og vore Sange til Klagemaale! Amos 8, 10. Men er vor Glæde ret, da jo større, jo bedre. David legger derfor Ordene dobbelt: Lader os frydes og glædes i den. I Troende! lader HERrens Dag skee sin Ret. Glæder eder i HERren, og atter siger jeg: Glæder eder. Phil. 4, 4. O! hvilke Fryde-Spring gjør David i vor Indgangs Ord, naar han i Aanden betragter den rette Pagtens Ark, og Naade-Stoelen at skulle komme med Sejer tilbage, efterat den Helvedes Dagon¹⁾ var fældet. Han gaaer vor Paaske-Dag ligesom i Møde med Psalter og Harpe, lad være den Dag var

*
- 136

endnu tusinde Aar borte. Ja! hvor jubilerer Abraham længe for¹⁾ Davids Tiid imod denne glædelige Dag, Abraham havde synderlig Lyst at see min Dag (han sprang den gamle Mand af Glæde). Joh. 8, 56. Det var den Dag-skiær²⁾, som hiine gamle Zions Vægttere saa tit saae efter med Længsels Taarer i Øjnene. Ap. G. 3, 24. Men, var det dem saa rart og kiert, ja ret højtideligt, at de kunde sige: Der skal efter saa mange hundrede eller tusinde Aar komme en Dag, bestraalt af u-endelig Glæde for det ganske menneskelige Kiøn; hvad gjør da vi, som har nu denne herlige Naades og Saligheds Dag, da vi kan nyde af vor Frelseres tunge Lidelses Sæde-Tiid den fulde Forløsnings Høst, og af hans Opstandelses Sejr det uskatterlige Bytte af Retfærdighed, Fred og Glæde i den Hellig Aand?

Men! maatte nogen sige: Vi ere jo dog endnu i den bedrøvede Verden, hvor hver Dag har sin egen Plage; Gjør ikke den gode David for meget deraf? Er der da ingen Skye paa den Dag, da han nævner intet andet, end Fryd og Glæde? Langt fra David at negte Guds Børns Lidelser, som ogsaa høre til deres Velstand; men han paastaaer: GUD har gjort Tiden i sig selv for dem saa ønskelig, at de ikke har Aarsag andet, end midt i Lidelserne at

* *
- 137

fryde og glæde sig, da Synden er betalt og dens Straf evig afskaffet. Vor korsfæste og opstandne Frelser har gjort Døden til intet, og ført Livet og Uforkrænkelighed til Lyset formedelst Evangelium. 2 Tim. 1, 10. O Paaske-Dag! som HERren gjorde, hvad har han gjort dig for os til en Himmeriges Dag. Johannes maae nok kalde dig HERrens Dag, som gjør os vor Nøds, vor Døds, ja vor Doms Dage til idel Glædes, Højtiids og Bryllups Dage.

Da dette nu er en Sag, som alle Troende erfare, hver i sin Deel, i højere eller mindre Grad; saa er dette i sær fornøjeligt¹⁾ at merke hos JEsu Apostler og Efterfølgere, for hvilke han, efter sin Opstandelse, aabenbarede sig saa mild og naadefuld. Saa at ligesom i hans Lidelses Tiid Sorg havde opfyldt deres Hierter, saa bleve de og ved hans Opstandelse igien fyldte med Fryd og Glæde. Joh. 16, 6. 22.

Men at vi og maatte opmuntres til samme aandelige Glæde, ved at betragte hans livsalige Omgang med sine Troende efter hans Opstandelse, vil vi i Dag gjøre Begyndelse med at forestille:

*
- 138

Hvorved vi merke:

- I) *Personen, for hvilken han først aabenbarede sig, nemlig Maria Magdalena.*
- II) *Aarsagen, hvorfor han først aabenbarede sig for hende.*
- III) *Maaden, hvordan han aabenbarede sig for hende.*

Livsallige Frelsere! aabenbar os ogsaa din u-overvindelige Kierlighed jo mere og mere, og din forunderlige Iver i at stride og vinde for os saa stor en Sejr, at vi af inderste Siel maae takke og prise dig derfor fra nu og indtil evig Tiid. Amen.

TEXTENS FORKLARING

Ligesom vor HERre JESus begyndte sit Embede med 40 Dages forskrekkelige Fristelser i Ørken, Matth. 4. Saa fuldendte han samme med 40 glædelige Dage efter sin opstandelse, da han blev seet af sine Disciple, og taledede de Ting om Guds Rige. Ap. G. 1, 3. hvilke vi nok kan kalde Guds Kirkes liflige Vaar, da det heder af Højsangen: Staae op min Venneste¹⁾, min Dejlige, og
*
- 139

gik du hid; thi see! Vinteren er forbigangen, Regnen er fremfaren og er bortgaaen. Blomsterne ere seete i Landet, Sangens Tiid er kommen og Turtel-Duens Røst er hørt i vort Land. Højs. 2, 12.

Men, i hvor glædelige de Dage vare, ja endog vor kiære Frelsere selv, da han havde nu overstanden sin forskrekkelige Lidelse, og triumpherede over alle vore Fiender; saa maae vi dog forundre os over, at han brugte saa lang en Forhaling af 40 Dage, inden han satte sig hos Guds højre Haand i Himlen; allerhelst han dog ikke kunde tenke paa den Glæde at komme hjem igien til sin Fader, uden den inderligste Hiertens Længsel derefter. Ps. 16, Joh. 14, 28.

Men, ligesom al den Tiid, han opholdt sig her paa Jorden, var allene for vor Salighed at vinde og søge; saa vilde han ogsaa, efter erholdte fuldkomne Sejr, dog ikke indtage sit Majestætiske allerhøjeste Herredømme i Himmelen, førend han, for sin Menigheds Trang og sine Disciplers Svagheds Skyld, havde taget sig saa lang Tiid til at faae dem først baade fuldkommen overbeviiste om hans Opstandelses Vished, saa og underviiste om deres vigtige Embedes retskafne Førelse i den ganske Verden.
140

Til den Ende har han og af samme Aabenbarelser ladet os 10 optegne, allesammen med de lifligste Omstændigheder, hvilke samtlig livagtig forestille hans forunderlige Menniske-Kierlighed og den allerinderligste Længsel efter at gjøre os alle deelagtige i den, af ham os saa dyre forhvervede Salighed. Og da vor Text handler om hans allerførste Aabenbarelse; saa betragte vi efter Løfte

I) *Personen, for hvilken JESus først aabenbarede sig, nemlig Maria Magdalena*, hvilket Evangelisten Marcus siger med klare Ord: Men JESus, da han var opstanden den første Dag i Ugen, aabenbares først for Maria Magdalena. Marc. 16, 9. Hun beskrives

1) *Af hendes Navn Maria*, hvilket, efter den almindelige Forklaring, har sin Oprindelse af Bitterhed. Mosis gudelige Forældre ere de første i Skriften, som havde givet deres Daatter det Navn, mueligt derved at betegne den da værende Trængsel for Guds Folk i Egypten. Og deraf har de dyrebare Siele og faaet rigelig deres Deel, som bar dette Navn i Christi Tider, iblant hvilke var og Maria Magdalena; thi hun var een af de 3 Marier, om hvilke det heder: Der stode hos Jesu Kors hans Moder, og
141

hans Moders Søster, Maria, den Cleophas¹⁾, og Maria Magdalena. Joh. 19, 25. Her er Mariæ Magdalenæ Navn ret sat paa sin Lyse-Stage, og blusser for heele Verden. Her giver hun sig, sit Navn og Anseelse, ja alting til Priis under Jesu Kors; og som hun der paa Langfredag, som og i Dag ved Graven flød i Taarer; saa bekjendte hun derved for den ganske Verden, at den imellem 2 Røvere ophængte Livsens Fyrste, som siden blev nedlagt i Josephs Grav, var hendes højeste og eeneste Ziir og Prydelse, Ære og Herlighed for GUD, og kunde sige med Paulo: det være langt fra mig at rose mig, uden af vor HERres Jesu Kors, formedelst hvilket Verden er mig korsfæst, og jeg Verden. Gal. 6, 14. Og da nogle vil forklare Mariæ Navn ved *ophøjet*, som og formene Jesu Moder dertil at have Henseende, naar hun siger: Min Siel ophøjer HERren, Luc. 1, 46. saa kan begge Meninger saaledes samles, at Mariæ Magdalenæ Navn er i Bitterhed ophøjet, ja midt i Korsets mørke Nat glimrer, som een af de største Himlens Stjerner.

Her kan vi see, som i et Spejl, baade hvad et ret got²) Navn er, saa og et bart stort³) Navn for Verden, hvordan deres Priis kan forunderlig stige og falde. Hvor foragtede vare i de Tider de

* * *
-- 142

Navne: Maria Magdalena, og hendes Selskab, Peder, Jacob, Johannes, de øvrige Apostlers, Evangelisters og deres Efterfølgeres Navne, som siden giennem alle Tider i den ganske Christenhed har været saa overmaade angenemme, at ej allene de Ringe, men endog de Mægtigste i Verden sielden har ved Daaben haft andre Navne til deres Børn: Da derimod ingen har nevnet dem efter Herodes eller Pilatus, Annas eller Caiphass, eller deslige Christi Modstandere, hvis Navne og Anseelse vare dog paa den Tiid saa store og myndige, at mange, endog af de fornemmeste, bleve derved afskrekkeede fra at bekiende vor Frelsere, som Johannes siger klarligen. Joh. 12, 42. 43.

Derfor hvo, der vil have et ret got Navn, fornye daglig sin Daabes Pagt, holde sit Døbe-Navn som en Helligdom, at det ikke besmittes af en ond Samvittighed og et forfængeligt Levnet; men æres og prydes jo mere og mere med en gudelig Vandring. Thi dersom vi ere plantede med Christo efter hans Døds Lignelse, da skal vi og være efter hans Opstandelses Liighed. Efterdi vi vide dette, at vor gamle Menneske er korsfæst med ham, paa det Syndens Legeme skal blive til intet, at vi skal ikke fremdeles tiene Synden, Rom. 6, 5.

Velan! I kiære døbte Christne! hvor er den rette sande

143

Christelige Ambition, at hver den, som kiender sig saa dyre kjøbt med JEsu Christi Guds Søns Blod, og er i Daaben bleven Guds Barn og Arving, holder sig alt for god, alt for fin, dejlig og dyrebar til at tiene Synden og Sathan? Hvor er den dejlige Brude-Klædning, som vi fik i Daaben? Vide I ikke, at saa mange, som ere døbte paa Christum, have og iført Christum. Rom. 6, 31). Agter vi og alting for Skade imod vor HERres JEsu Kundskabs Ypperlighed, at vi kan vinde Christum og findes i ham, at vi ikke have vor Retfærdighed af Loven, men den af Troen til Christum, at kiende ham, og hans Opstandelses Kraft og hans Pines Samfund, at blive lige skikket efter hans Død? Phil. 3, 8. Hvad kan vor Daabs Navn hielpe os, dersom vor Daabs Naade er borte: Men bære vi det til Guds Ære, og vil være vis paa et evigt got Navn, som aldrig skal raadne, da skal vi lade vort Navns Kierne, efter Mariæ Magdalenæ Exempel, dybt nedsaaes i JEsu Forsmædelses Muld; saa skal det komme igjen, florere og blomstre i en evig Glands og Herlighed. Salige ere I, naar Menneskene hade eder, og naar de fraskille eder og forskyde eders Navn, som ont, for Menniskens Søns skyld. Glæder eder paa den samme Dag og springer; thi eders Løn er stor i Himmelen, lige det samme gjorde deres Fædre ved Propheterne. Luc. 6, 22.

Men hvor vil de da hen for Angest, som har kun søgt deres egen Ære, men foragtet det søde JEsu Navn? hvor vil de hen for Angest, siger jeg, naar han ikke vil høre deres Navn nevne: Naar Bøgerne oplades, og hver skal dømmes efter sine

*
- 144

Gierninger, og dersom nogen ikke bliver funden i Livsens Bog, han bliver kast i den Ild-Søe. Aab. 20, 15. Med et Ord: Hvosomhelst, der vil bekiende mig for Menniskene, den vil jeg og bekiende for min Fader, som er i Himmelen, men hvosomhelst, der vil negte mig for Menniskene, den vil og jeg negte for min Fader, som er i Himlene. Matth. 10, 32.

Dog her tenker vel mangan een: Dette kan vel lade sig høre om Maria Magdalena og deslige, faa eller dog ringe Folk af Galilæa. Men dertil svares:

1) Lad saa være, at deres Tal er lidet, saa er det dog desto rarere¹). Du har faa Navne i Sardes, som ikke have besmittet deres Klæder, og de skal vandre med mig i hvide Klæder; thi de ere værdige dertil. Den som vinder, han skal klædes med hvide Klæder, og jeg vil ikke udslutte hans Navn af Livsens Bog, og jeg vil bekiende hans Navn for min Fader og for hans Engle. Aab. 3, 4. 5.

2) Det er ligesaa beklageligt, som desverre! kiendeligt baade af Guds Ord og daglig Erfarenhed, at ikke mange viise efter Kiødet, ikke mange mægtige, ikke mange velbaarne ere udvalgte. 1 Cor. 1, 26. Ikke desmindre har dog HERren alle Tider iblant de store ej allene haft sande, men endog de største

*
- 145

Sandheds Bekiendere i Verden. Var det ikke Konger og Propheter, som JEsus kalder de største Troens Helte i det gamle Testamente? Luc. 10, 24. Den Skye af Vidner, som Paulus taler om Ebr. 12, 11). var det ikke de fornemste og anseeligste Patriarker, Fyrster, Dommere, Propheter og Konger i det gamle Testamente? Ebr. 11. Er det ikke Dronningen af Sønden, som skal opstaae i Dommen, at fordømme den onde Slegt, som Christus taler om? Matth. 12. 42. Og hvorledes dette har været overmaade herligere i det Nye Testaments Tider, hvor i sær saa mange Konger og Regentere har været Guds Kirkes Foster-Fædre og Fyrstinder deres Ammer, efter Esaiæ Spaadom cap. 49, 23. derom kunde siges meget. Men, for Tiden at spare, nøjes vi denne sinde med Mariæ Magdalenæ Exempel, til hvilken Ende vi ansee

2) Hendes *Stand* og *Formue*. Hvad det første angaaer, da mener somme, at hun havde sit Navn af

Magdal, i Manasse Stamme paa hin Side Jordan. Andre af Magdala, en Bye i Isaschars Stamme, ikke langt fra Capernaum. Andre af en høj Familie, af det Navn, hvorved vi ikke kan opholde os, efterdi intet vist derom er bekendt. Men hvad det andet angaaer, at hun havde Midler, hvilket dog for Verden agtes højt i alle Stænder, det viser Skriften klarligen, som udtrykkelig nevner hende iblant

*
- 146

de Anseelige og Formuende, som vare vor Frelser behielpelige med deres Gods. Luc. 8, 2. 3. og i Paaske-Texten settes hun først iblant dem, som kiøbte dyrebare Specerier¹⁾ til at salve JEsu. Marc. 16, 1.

Ja vist havde hun Midler, og det var hende ikke saa liden en Trøst i hendes store Sorg, at her var for hende endnu en saa ønskelig Lejlighed til at tiene vor HErre JEsu i hans Død. Thi naar Evangelisten Marcus skriver om hans Begravelse, da siger han, at Maria Magdalena, og den anden Maria saae, hvor han blev lagt. Marc. 15, 47. I hvor kort han end i den Sag indskrenker sin Efterretning, vil han dog have det bemærket, som en sær vigtig Omstændighed, at hun og den anden Maria gav nøje Agt paa, hvor han blev lagt. Hun var ikke tilfreds med den Begravelses Anstalt, som skeede saa hastig for Festens skyld. Vel kunde hun intet have imod Linklæderne, som Joseph havde kiøbt, og deri svøbt JEsu Legeme; thi det var Sindon, det allerrareste og fineste, som var at bekomme: Hvorfor der ej heller tales om, at de bekymrede sig om andre Linklæder at forskaaffe. Den Eftertryk giver og Ordene hos Marcum, som saaledes igientages: Han kiøbte det fine Linden, og svøbte ham i det fine Linden Marc. 15, 46. Men hvad Nicodemi Myrrhe og Aloe angik,

*
- 147

var samme vel en stor Skat, 100 Pund, men dog, efter hendes Mening, enten ikke nok, eller ikke got nok, eller i det mindste ikke saa vel og konstig lavet, som hun det ønskede, og derfor kiøbte hun og de andre meget kostelige Vare, at de vilde komme og salve ham, som det sig burde, ja paa det allerbeste. Vi seer her

1) hvor rart og herligt det er at være fast grundet i Troen til JEsu. Vi har tilforn hørt, at ingen Nød eller Angest, og nu seer vi, at ingen Velstand kunde dempe hendes Troe til JEsu. Velstand er ellers den haardeste Strikke¹⁾ til at hindre Sielen fra Omvendelsen: Hvor vanskeligt er det, at en riig kommer i Guds Rige Luc. 18, 24. Den har og de slemmeste Torne til at qvæle Ordet, som allerede har begyndt at spire i Hiertet. Luc. 8, 14. Der Israel blev feed, da slog han bag op, og ringe agtede sin Saligheds Klippe. 5 Mos. B. 32, 15. Men Maria Magdalena er som en dejlig Pøde²⁾, der har slaget dybe Rødder, hvilken ej allene kan bestaae, men endogsaa voxer, baade ved Regn og Soel-Skin, ja bærer megen Frugt. Med et Ord: Hun svarer til sit Navn Magdalena, som har sin Oprindelse af et Taarn, og saaledes viiste hun sig mod alle slags Storme ubevægelig og u-overvindelig. Men deraf følger nødvendig

* *
- 148

2) at hvor Troen er saa fast og bestandig, der kommer Kierlighed ret i Brand, naar man ikke giver sin Frelser noget, men alting. Saadan var den Siel, som JEsu siger om, at hun elskede meget, saadan kyssede hun hans Fødder, saadan strømmede hendes Kierligheds Taarer, ligesom hun vilde grædt Hiertet ud med det samme. Luc. 7, 44. Saadan var Maria Magdalena. Alt det hun højt agtede, alt det hun lengtes efter, alt det hun græd for, alt det hun var, havde og formaaede, var altsammen for den, som hendes Siel elskede. Hun var et Offer til hans Tieneste, og et Lys, som vilde fortæres i hans Kierligheds Brand: Derfor lyser og hendes Exempel saa dejlig i Guds Kirke til Verdens Ende. Men vi maae her i sær ikke glemme

3) hvor yndigt det er, naar anseelige og bemidlede Personer skinne for andre af Guds Kierligheds og Barmhiertigheds Gierninger, som: Joseph af Arimathæa, Nicodemus, Zachæus, Maria Magdalena og de andre. Grunden er Troen til JEsu, hvorved de komme i Samfund og Forening, ja Communion¹⁾ og Fellesskab med ham, at hvad han har, er deres, og hvad de har, er hans; Thi saaledes forholder det sig med den himmelske Viin-Stok og dens dejlige Grene, som bære de mange liflige Druer. Jeg er Viintræet, I ere Grenene; dersom nogen bliver i mig, og jeg i ham, han bærer megen Frugt. Joh. 15, 5.

*
- 149

Men ak! hvor kold er Kierlighed hos mange, imod denne Verdens Aften, da alle burde med Lyst og Lengsel vente Brudgommen! Hvad hans Hoved-Sag vil blive i hans Ankomst, har han tydelig nok sagt: Jeg var hungrig, og I gave mig ikke Mad; jeg var tørstig, og I gave mig ikke Drikke; jeg var nøgen, og I klædte mig ikke; jeg var skrøbelig, og I Fængsel, og I besøgte mig ikke. Sandelig siger jeg eder: Saa meget som I ikke have gjort een af disse mindste, have I ikke heller gjort mig, og disse skal gaae i den evige Pine. Matth. 25, 41. O Tordens Ord! hvad kunde de nok vekke den lunkne Christenhed, dersom den ikke laae i sin dybeste Sikkerheds Dvale og Forhærdelses Midnat. Men hvor mange gaaer det, som den u-barmhiertige Nabal, at deres Steen-Hierter blive uformodentlig steen-døde. 1 Sam. 25, 37. Ja, hvor ofte kommer den Dom pludselig over dem: Hug Træet af, hvi gjør det Jorden unyttig? Luc. 13, 7.

Dog, der ere vel ikke mange, heder det da, som jo betenke de fattige. Lad saa være! Sagen ligger i det Ord: Jeg var hungrig, det er, om vi har saadan Kierlighed til JEsu, at vi for hans skyld gjerne vil hielpe, trøste, vederqvæge hans fattige Lemmer, hvilket er ham lige det samme, som han selv nød det. Naar det nu falder nogen let og behageligt ikke at spare til forfengelig

150

Lyst og Pragt, men derimod saa tungt og tvungen at give ham noget, som dog har givet os alting, ja gav sig selv hen for os: Hvad er Aarsag, at Hiertet kan være saa forskrekkelig haardt, anden, end at det er u-omvendt? I Omvendelsen, naar den sande Troe kommer, saa kommer og den reene Kierlighed, hvilket minder os at erindre noget

3) om Mariæ Magdalenæ *Omvendelse*; Thi om man endog vilde følge saadanne Siele, saa er det dog forgieves, saa lunge man ikke er kommen paa samme Vej, som de have gaaet. Den almindelige Mening, at Maria Magdalena har været den store Synderinde Luc. 7, 37. kan ikke bevises. At hun i hendes Ungdom har været vild og forfengelig, som nogle vil slutte deraf, at JESus har uddrevet af hende 7 Dievle Luc. 8, 2. Marc. 16, 9. er ogsaa uvist. Men det, som man kan sige i den Sag med fuld Vished, er, at hun tillige med andre højplagede Mennsker er i hendes store Nød kommen til JESum, for at hielpes af ham. Og da hun ogsaa er bleven reddet, og ved den Lejlighed af hans hellige Ord har faaet en klar Indsigt i vort arme Kiøns forskrekkelige Fordervelse, og derfor desto begierligere har antaget Evangelium; saa er hun derved bleven saa vel kiendt med vor Frelser i en sand hiertens Troe og inderlig Kierlighed.

151

O dyrebare Lidelse! hvad har du hiulpet mangen Siel paa Vejen til Guds Rige. Hvor kysser David paa Guds Riis, naar han siger: før jeg blev ydmyget, foer jeg vild; men nu holder jeg dit Ord. Og atter: det gjorde mig got, at jeg blev ydmyget, at jeg kunde lære dine Skikke. Ps. 119, 67. 71.

O! en stor Naade, i sær, naar GUD skikker unge Mennsker Lidelser, derved at forsalte¹⁾ dem Verdens Kierlighed. Det klinger vel hart hos Marcum om de 7 Dievle; men da denne Nød har jaget hende til JESum, og hun hos ham fandt saa stor en Salighed: hvor tit har hun da siden med mange Taarer takket ham for den Ydmygelse? O! hvad holder det ofte hart, inden den arme Siel kan rives løs fra Verden. Havde GUD ikke ved mange Plager drevet Israel i Egypten til at sukke om Befrielse, det skulde vel varet lunge, inden de havde raabt om Befrielse. Den forlorne Søn fandt²⁾ aldrig mindste Lengsel efter Faders Huus, førend al Verden var bleven ham for trang. Luc. 15. 16. Men naar man siden erfarer Korsets Nytte, da heder det: du skal sige paa den samme Dag: jeg vil takke dig, HERre! at du har været vred paa mig; men din Vrede er bortvendt, og du trøster mig. Es. 12, 1.

* *

-- 152

Det er ellers ikke rart¹⁾ i Skriften, at GUD har gaaet underlige, ja haarde Veje i unge Aar med dem, som han vilde gjøre til store Lys i sin Kirke. Hvor slet saae det ud for Abraham, da han maatte tage Pilegrims Staven, for Isaak, da han laae paa Moria Altere, for Jacob, da han flyede til Mesopotamien, for Joseph i Fængsel, for Moses i Rør-Kisten, for David i Landflygtigheden, og for Daniel, da han kom en Fange til Babel? Hvo tenkte, at de skulde blive saa ypperlige Exempler i Guds Kirke, som enten have haft faa eller ingen lige i det hele gamle Testamente? Saadanne ere ligesom de unge frugtbare Træer, som tilig beskiæres, paa det de ikke skal groe vildt, men faae betimelig den rette Vext og Beqvemhed til at bære mange skiønne Frugter Joh. 15, 2. De blive tilig vandte til at lide noget for Sandheds skyld. Det er en Mand got, at han har baaret Aaget i sin Ungdom. Han kan sidde allene, og tie, naar man legger noget paa ham. Han kan sette sin Mund i Støvet, om der maaskee er Forhaabning. Han kan lade sig slaae paa Kindbenet, han kan mættes med Forhaanelse, siger af Erfarenhed Propheten Jeremias. Begræd. B. 3, 27-30.

Ja, hvor skulde Maria Magdalena, som havde sin Frelser saa inderlig kiær, hvor skulde hun holdt den Dag ud paa

*

- 153

Golgatha, da hun saae ham i saa stor Pine og Formædelse, og hørte hans ynkelige Jammer-Skrig: min GUD! min GUD! hvorfor har du forladt mig? dersom hun ikke i Korsets Skole var gaaet saa mange dasser igiennem. Thi Trængsel gjør Taalmodighed, men Taalmodighed gjør Forfarenhed, men Forfarenhed gjør Haabet, men Haabet beskæmmer ikke. Rom. 5, 4.

Dette var om Personen, for hvilken JESus først aabenbarede sig. Og hvad angaaer

II) *Hvorfor JESus først aabenbarede sig for hende?* Da ligesom Evangelisten Marcus setter hende først, saa maae vi vel og lade hende Fortrinnet

1) i ivrig Lengsel efter JESum. Hun var alle Steder med. De vare ikke alle ved Korset, men hun var der. Joh. 19, 25. Ikke alle ledsagede JESum til Graven, men hun var med. Marc. 15, 47. Ikke alle kiøbte dyrebare Specerier til at salve JESum, men der var hun og med. Marc. 16, 1. Ikke alle vare Løverdags-Aften at besee Graven, men der var hun og med. Matth. 28, 1. Hun var ej allene allesteds med, men hun var ogsaa foran; Saa fuld af den bitterste Lengsels Smerte, og dog meest paa Færde. Alle

Men hvad ydermere hendes exemplariske Christendom angaaer, da faaer Vi derom videre at høre, naar vi efterforsker

154

Evangelister sette hende foran i JESu Opstandelses Historie. Og Johannes siger, at hun var ved Graven

Paaske-Morgen, da det var endnu mørkt. Joh. 20, 1. Ja hun var med baade først og sidst; thi da alle de andre vare gaaen bort fra Graven, da stod hun der endnu, Joh. 20, 11.

Dette siges ikke for at foragte de andre. Alle Apostler vare ikke Johannes, og dog vor Frelsere kiære og elskelige. Der ere smaa og store Stierner paa Himmelen. De mindre ere ogsaa Stierner. Alle Troende ere JEsu angenehme, baade svage og sterke, ja u-mistelige. Jeg mistede ingen af dem, som Du haver givet mig, siger han til sin Fader om hans svage Discipler. Joh. 18, 9. Vil vi dog hellere miste alting, end nogle af vore Lemmer, saa lunge der er Liv i dem: hvor skulde JEsus, Livet selv, miste Sine, saa lunge de ere hans Lemmer, lad være de kan være svage!

Men dette siges ikke heller for derved at bifalde Troens Svaghed, ligesom man ikke skulde have Behov i saadan Tilstand desto inderligere at bede om Troens Forøgelse. Den Lampe kan snart slukkes, uden den faaer i Tide meer Olie. Og er os, efter JEsu Formaning, at vaage og bede saa meget magtpaaliggende, som det er os fornødent at beholde Guds Naade, og vinde den evige Salighed. Derfor er det og Hoved-Sagen i Mariæ

155

Magdalenæ, og deslige Exempler, at give saare vel agt paa, hvad Christi Kierlighed formaaer i de Siele, som ganske have opofret sig til ham. Hvad var den Kundskab, som hun da havde, imod den, hun siden fik om hans Døds og Opstandelses herlige Frugter, og var hun dog for den Tiid saa ganske hentagen i Christi Kierlighed, at vi ikke noksom kan forundre os derover, men maae sige af Højsangen: mange Vande kan ikke slukke Kierlighed, ej heller Strømmene siunke¹) den. Højsang. 8. 7.

Vil vi derfor være vis i vor Sag, og blive bestandige i Troen, da maae vi i Sorg og Glæde blive i JEsu Kierlighed. Ligesom Faderen har elsket mig, saa elsker jeg eder. Bliver i Kierligheden, den, som er min. Dersom I holde mine Befalninger, skal I blive i min Kierlighed, ligesom jeg haver holdet min Faders Befalninger, og bliver i hans Kierlighed. Joh. 15, 9. 10. Dette er Vejen Eph. 5, 1. ja den ypperligste Vej 1 Cor. 12, 31. paa hvilken end ikke de allereenfoldigste kan fare vild, i hvor svag deres Kundskab end til en Tiid maatte befinde sig. I hvilken Henseende vi og ikke tage i Betenkning at sette som Aarsag, hvorfor JEsus først aabenbarede sig for Maria Magdalena,

*
- 156

2) Hendes u-overvindelige Lengsel efter at salve JEsu Legeme. Hvilket sees klarligen af følgende Omstændigheder: 1) da Peder og Johannes gik hjem igien fra Graven, blev hun staaendes. Og 2) græd, ja saa bitterligen, at Evangelisten, naar han har sagt: hun græd, siger han det igien: der hun da græd, som han vilde sige: o den Strøm af Taarer! I den Graad 3) kiger hun ind i Graven Joh. 20, 11. Skjønt hun havde før seet, at Graven var tom, kiger hun dog derind igien. Ligesom naar noget er bleven borte, man da gierne leder meest der, hvor man saae det sidst. Der i Graven saae hun ham sidst Marc. 15, 47. Der var hendes Skat, der var og hendes Hierte. Matth. 6, 21. Derpaa da hun uformodentlig 4) saae 2 Engle i Graven, som sagde: Qvinde! hvi græder du? siger hun: de have taget min HERre bort, bort! bort! ikke allene bort af Verden, men endog hans Legeme af Graven, at jeg ikke kan nyde den Trøst at salve ham. Det er her merkeligt, at hun ikke, som de andre Qvinder, blev forskrekket for Englene. Saa hentagen var hun af Lengsel efter JEsu, og at salve hans Legeme. Ja, man kan og merke, at, da hun saae Englene, fik hun derved noget Haab om at finde den, som havde taget hans Legeme. Hun kunde uden Tvivl fornemme, at Englene havde henvendt deres Øjne til noget, som var bag hende; thi ellers havde hun vel ikke strax

157

vendt sig om fra Englene, før hun først havde hørt deres Svar paa hendes Klagemaal. Men da hun saae ingen bag sig, uden Urtegaardsmanden, tænkte hun, Englene vilde sige: at han enten var Manden, eller i det mindste vidste noget om, hvo der havde taget hans Legeme. Derfor 5) griber hun denne formeente Urtegaardsmand hart an. Bruger vel Høflighed og kalder ham Herre, men ej mindre Alvorlighed: Har du taget ham hen? Det er sandt, hun ramte paa den rette Mand, skjønt uvidendes; thi ingen uden han selv havde taget hans hellige Legeme af Graven, nemlig ved sin sejer-rige Opstandelse. Men hun ansaae ham for Urtegaardsmanden, og tillige skyldig, eller i det mindste medvidende i hans Legems Bortførelse: Derfor setter hun saa hart an, at man skulde ansee hendes Ord ikke for en skrøbelig Qvindes, men en Kiempes Tale. Ja nok er det, hun vil have ham, det gaae siden, hvor det kan. Derfor hun og 6) truer med mange Taarer, at hun vil komme og tage ham; saa vi maa sige om hende af Højsangen: Hvo er hun, som seer ud, som Morgenrøden, dejlig som Maanen, reen som Solen, forfærdelig, som de, der ere under Bannere. Højs. 6. 10.

Dette ansees nu for den anden Aarsag, hvorfor den milde Frelsere aabenbarede sig først for Maria Magdalena. Ja, hvo

158

der kunde seet hans Kierligheds Brand, ved saadan elskende Siels Nidkierhed for at tiene ham endog i Døden! Var han dog saa fornøjet med den, som salvede ham for¹) hans Lidelse, at han vilde have hendes Gierning bekiendt, saa vidt Evangelium kom, over den ganske Verden, til hendes berømmelige Amindelse:

Matth. 26, 13. hvad da Maria Magdalena, som har gjort sig saa stor Bekostning og Møje? Ja, skjønt hun tenkte, han aldrig vidste det ringeste deraf, eller fik at vide, bliver dog ved at øse sine Midler ud til hans Tieneste, ja er endog færdig til at græde sig ihjel, fordi hun ikke kunde nyde den Vederqvægelse, at salve hans Legeme.

Merker dette, Zions Døttre, og følger saadan brændende Fakkell. I det gamle Testamentes første Paaske var Maria, Mosis Søster, Anførere for Israels Døttre: Maria, den Prophetinde, Aarons Søster, tog en Tromme i sin Haand, og alle Qvinder udgik efter hende, og Maria svarede: Synger for HERren, thi han er beviist meget høj at være. 2 Mos. B. 15, 21. I det Nye Testamentes første Paaske er Maria Magdalena Anførere for dem, som mødte aarle ved JEsu Grav. O salig Fyrrighed at kappes om
*
- 159

ikke at følge Verden, men søge JEsu med Lengsels Taarer! Hun var og den Due, som allerførst bragte Apostlerne, da de svævede endnu, som indelukte i Arken, paa Angestens Bølger, det søde Fredens Olive-Blad om JEsu frydefulde Opstandelse.1) Ja enhver, som hisset vil flokkes med de Jomfruer, som følge Lammet efter, hvor det gaaer, Aab. 14, 4. tenke dog, paa ingen anden Maade at kunde naae derhen, end dør vi med, da skal vi leve med; lide vi med, da skal vi medregnere2). 2 Tim. 2, 11. Den Vej er Maria Magdalena gaaet, og naar vi i Dag setter hende først iblant dem, som JEsu har frydet med sin Opstandelses Vished: saa maae vi ikke glemme at sette hende først iblant dem, som vare deelagtige i hans Lidelse og Trængsel: Hvorhen vel og billig kan henføres et hemmeligt Anliggende, som vi formoder

3) at have været Aarsag med, hvorfor JEsu aabenbarede sig først for hende. Vi har anført tilforn Evangelisten Marci Ord cap. 16, 9. at JEsu aabenbarede sig først for Maria Magdalena, af hvilken han havde udreven 7 Dievle. Hvorfor legger han
* *
- 160

denne Omstændighed til, maatte nogen tenke? Var hun dog ikke bekendt nok af andet? Men det erindrer Marcus

Endeel1) for at vise: hvad der kan blive af en arm forvildet Siel, naar den kommer til JEsu, at saadan en fuul Rede er bleven saadan dejlig Guds Tempel, og dyrebar Brud i Naadens Skiød, paa det ingen, end ikke de allerelendigste, skal tvivle om at kunde faae Naade og Salighed, naar de tage deres Tilflugt til den HERre JEsu i Troen. Rom. 5, 20. 1 Tim. 1, 15. 16.

Merker dette dog, I forsagte, som erkiende Christendommens Fornødenhed, men ansee den for vanskelig, eller umuelig. Mon der er ham noget umueligt, som har igiennembrudt alle Dødens Volde, alle Helvedes Porte? Overgiver eder i Troen ganske denne vor mægtige Sejer-HERre. Han har alle vore Fiender under sine Fødder, og hos ham ere Udgangs endogsaa fra Døden, siger David, Ps. 68, 21. Ja han begynder denne sin liflige Paaske Sang med den triumpherende Tone: GUd skal opstaae, at hans Fiender skulde adspredes, og de, som hade ham, skulde flye for ham. Fordriv dem, ligesom Røg bliver fordreven; ligesom Vox smelter for Ilden. Ps. 68, 2. Her maae for ham alle Baand briste, alle
*
- 161

Lenker springe. Jeg er den første og den sidste, og den levende, og jeg var død, og see, jeg lever i al Evighed, og jeg haver Helvedes og Dødens Nøgler. Aab. 1, 18.

Endeel tales der om de 7 Dievle, for at vise: Hvor ønskeligt det var, at den milde Frelser aabenbarede sig først for hende, som den der kunde agtes at trænge meest dertil, som før har været i saa stor aandelig Nød. Thi saalenge vor kiære Frelser levede, vilde hun ikke fra ham. Men, ak! nu var han borte.

Seer dog JEsu ømme Kierlighed, I bedrøvede Hierter! her lemper han sin Paaske-Aabenbarelse efter hvers Trang og Tørst: Derfor aabenbarer han sig før for Maria Magdalena, end for de andre Qvinder; før for Peder, end de andre Apostler; før for de 2, som gik fra Jerusalem til Emaus, end for de andre af de 70 Discipler. Han er, som en Moder, der har mange smaa Børn, og løber at pleje dem alle, men først de mindste. Som een, den en Moder trøster, saaledes vil jeg, jeg trøste eder, og I skal trøstes i Jerusalem. Es. 66, 13. De mindste, som græde efter Moderen af al Magt, de gaae altid for de andre.

Men vil du, beængstede Hierte, forkorte din Trængsels Tiid, da formeer, som Maria Magdalena, din Lengsels Suk og Graad. Jo meer det regner, jo før faaer det afregnet, jo hastigere kommer Solen: Og et af to er da vist, at hielpen enten kommer des
162

før, eller og desto herligere siden. Derfor skal HERren bie, at han kan benaaede eder, og derfor ophøje sig, at forbarme sig over eder; thi HERren er Dommens GUd, salige ere alle, som bie efter ham. Thi Folket i Zion skal boe i Jerusalem; du skal jo ikke græde saare, han skal vist benaaede Dig, naar han hører dit Raabs Røst, han skal svare dig, naar han hører det. Es. 30, 18. 19. At begge fulgte paa Mariæ Magdalenæ Graad, og at hun ikke allene snart, men overflødig1) blev trøstet, det er klart, naar vi betragter

III. Maaden, hvordan JEsus aabenbarede sig først for hende, nemlig:

1) Lader hende høre sin liflige Stemme: Qvinde, hvi græder Du? Hvem leder Du efter? Hvor *uformodentlig* taler han til hende. Det var uventeligt, da hun gik til den glædelige Paaske-Fest, til Jerusalem, at hun skulde sidste gang, efter hendes Tanker, høre ham paa Korset. Men det var endnu tusinde gange meer uformodentlig, at hun skulde her i Verden meere høre hans livsalige Tale.

O! hvilken Forandring kan skee i et Øjeblik, ja naar man mindst venter det. Da HErren omvendte Zions Fængsel, da vare vi som drømmende, da blev vor Mund fyldt med Latter, og vor Tunge med Fryde-Sang. Ps. 126, 1.

*
- 163

Hvor *ynksom* taler han med hende: Qvinde! du arme, forladte, eensomme, beklemte Barn! du uovervindelige Bekiendere! gaaer du her, og spørger offentlig om den, som er fordømt af alle; ja i denne skrekkelige Tiid, da Apostlerne selv helst blive hiemme? Hvi græder Du? Kan dine Øjne holde det længere ud? Det er sandt, den Tiid er kommen, at Brudgommen er taget fra eder. Men han er her igien.

Jeg vidste aldrig at stille en bange Siel og forskrekket Samvittighed noget sødere for end den korsfæste og opstandne Frelseres Ord til Maria Magdalena: Hvi græder Du? Sandt er det, at betragte vi vor Tilstand uden JEsu, ja, da maatte vi vel græde Blod. Men nu han er kommen i vort Kiød, i vort Sted har ødelagt vore Fiender og forhvervet os Himmelen, som og nu staaer aaben for alle dem, som ville: Hvo vil da gjøre os noget? Hvo vil anklage Guds Udvalte? GUd er den, som retfærdiggjør. Hvo er den, som fordømmer? Christus er her, som er død, ja meget meere, som er oprejst, hvilken som er i Guds højre Haand og træder frem for os. Rom. 8, 33. 34. O hvilke Stød gjør Paulus der i Frydens-Basune, at Helvedes Jericho maae ryste og falde! og her høres nu Fryde-Stemme i Zion: Græd

164

ikke? Løven har vundet, som er af Judæ Stamme. Aab. 5, 5. Hvi græder Du, siger JEsus, ja

hvor *fortroelig* spørger han hende: Hvem leder Du efter? O! de mange Gange, du har løbet her, frem og tilbage, i Mulm og Mørke, i Angest og Smerte. Hvad søger Du? Kan Du ikke sige os noget derom: Hvad er din Kiereste frem for en anden Kiereste? Højs. 5, 9. Jeg har seet hvert suurt Trin. Jeg har talt din Flugt, og jeg har gjemt dine Taarer i min Flaske. Ps. 56, 9.

Det Ord: Hvem leder Du efter? Er den rette Prøve-Steen for vor Christendom. Verden veed nok, hvad den leder efter. Men derimod tør Guds Børn ikke heller betenke sig lenge paa, hvad den gode Part er, som ikke skal tages fra dem. Luc. 10, 42. Og det er just Aarsagen, hvorfor hun ikke svarer paa de Ord: Hvem leder Du efter? Thi det var al Verden bekiendt. Men hun fik snart at høre, at hun var just den, som han paa denne glædelige Paaske-Morgen leedte efter, ja leedte allerførst efter, da han saa *kierlig* kalder paa hende: Maria! Dette sagde han med sin egen sædvanlige Stemme, saa hun nu hørte ganske tydelig, at han levede, og var opstanden fra de Døde. Og hvo kan udsige

165

den Glæde, hun da fandt. Da udgik min Siel, ved det han havde talet, siger Bruden. Højs. 5, 6. Ja mig synes, det er fast underligt, at hun, ved at høre den uformodentlige allerglædeligste Tidende, ikke døde af bar Glæde.

Her seer vi klarligen baade hvor den største Glæde er for Sielen, nemlig i den opstandne, saa og hvordan vi ganske vist kan faae den, nemlig ved Ordet. Mine Ord ere Aand, og ere Liv, siger han selv. Joh. 6, 63. Ingen af Disciplene fik JEsu at see efter hans Opstandelse, førend de havde først hørt Ordet derom, enten af Engler eller Mennsker, undtagen Maria Magdalena, og dog fik hun den Vished om hans Opstandelse af hans Ord, førend hun saae ham, for at vise, at Ordet er det rette Middel, hvorved han vil aabenbare sig for os. 2 Petr. 1, 19. Ja hvad er al Verdens Herlighed at regne mod et eeneste Guds Ord. Nu var Mariæ Magdalenæ Hierte fuldt til alle Brædde1) af en sand, sød Himmel-Glæde; men hvad har gjort det? Et Ord, et eeneste Ord af JEsu Mund. HErrens Befalninger ere rette, som glæde Hiertet; de ere ønskeligere end Guld og meget fiint Guld, og sødere end Honning og Honning-Kage. Ps. 19, 9. 11. Saaledes blev vor Frelser da først aabenbaret for hende af sin livsalige Stemme, og derpaa

*
- 166

2) Lader sig see af hende. Før tænkte hun, at det var Urtegaardsmanden; men nu saae hun, det var den Urtegaardsmand, som havde aabnet for hende og alle Guds Paradiis, ja som allerede havde givet hende af Livsens Træ, som er midt i Guds Paradiis. Aab. 2, 7. da hun ved Ordet smagte i Troen, at han og hun med ham var opstanden. Saaledes forestiller1) han sig selv som det sande Livsens Træ, af hvis Fortienestes søde Frugt de Troende allerede her begynde et evigt Liv. Jeg er Opstandelsen og Livet: hvo som troer paa mig, om han end dør, skal han dog leve; og hver den, som lever og troer paa mig, skal ikke døe evindeligt. Joh. 11, 25.

O! hvad gjorde det got for de forgrædte Øjne, i sær da det var vist2) af de allersalteste Taarer, som nu

saa lenge havde vædet hendes Kinder. Saa hun kunde sande med David: Min Graad er min Mad Dag og Nat, fordi man siger til mig den ganske Dag: hvor er din Gud? Ps. 42. 4. Men nu har hendes Øjne faaet Bode derfor. Nu funkler de af idel aandelig ubeskrivelig Glæde. I Paaske-Fest var Høsten moden. Men hvo skulde tænkt, at de Taarer, som hun og de andre havde saaed i disse Dage, skulde saasart modnes til saadan glædelig Høst, og at de nu kunde

* *
-- 167

siunge med David: De, som saae med Graad, skal høste med Fryde-Sang, den som bær Sæden, som langsam sankes, gaaer flux frem og græder; men han skal visselig komme med Fryde-Sang, naar han bær sine Neger1). Ps. 126, 5. 6.

Velan! saa lader, I Guds Børn! det ikke komme eder fremmed for, at I og undertiden maae fælde beske Taarer, det er jo intet nyt i denne Græde-Dal. Ja lader det ej heller krenke eders Sind, om I kommer paa disse salte Vande saa langt ud, at I intet Land kan see. I kan være i Havn, inden I tenker, som Maria Magdalena. O! hvad ventede hun i denne Paaske-Fest, ja hendes Livs Tiid intet andet end Suk og Graad, og blev dog for hende uformodentlig saa meget sød og glædelig. Ja, efterdi han har fortient os alle den Glæde, og vil saa gjerne, at alle skal blive deelagtige deri, derfor hører det og til vor inderlige Glæde af JEsu første Aabenbarelse, at han desforuden

3) giver hende saa got et Budskab til hans Discipler: Rør ikke ved mig; thi jeg er ikke opfaren til min Fader. Jeg bliver

*
-- 168

her endnu nogen Stund hos eder, at I kan faae Tiid til at tale meere med mig; saa du for den skyld ikke tør holde1) saa fast ved mig. Nej, men her er noget andet for Dig at gjøre. Gak bort, siig til mine Brødre. Han legger hende Ordene i Munden, hvad hun skal kalde dem paa hans Vegne, ikke allene Disciple, men endog Brødre, JEsu Brødre. Her er ingen Vrede, fordi de forlode ham, nej, ikke mindste Fortrydelse, men idel Naade. O et skrekkeligt Ord for Sathan! Er det dem, som han begierede at sigte som Hvede? dem, som han var saa sterk paa Jagt efter, at han fik Peder til at forsvære2), alle til at forløbe3) ham? ja dem, som han tænkte at have allerede i sit Garn? Hvad har han nu for al sin Møje, for alle sine gloende Pile og snedige Anløb? Hvor har det qvalt og piint ham, at Herlighedens HERre, som har knust hans Hoved, sender sine Disciple saa glædelig en Paaske-Hilsen, og i al sin Sejers Kraft og Herlighed skammer sig ikke ved at kalde dem Brødre! Ebr. 2, 11.

Ja dette Ord maatte de nok smage paa, som ringe agte Guds Børn, og hans Ords Tienere, ja spotte og forfølge dem. Lad dem legge alvorlig Merke til, at Livsens Fyrste kalder dem sine Brødre. Lad dem ikke stampe imod Brodden. Lad dem ikke komme hans

* * *
-- 169

Øjesteen for nær, Zach. 2, 12. Lad dem ikke brende sig; thi HERren er selv en gloende Muur trindt omkring dem v. 9.

Men især ere disse Ord overmaade trøstelige for alle arme Syndere, som kiende deres Synder og lenges efter Naaden. Det var jo meget, at den store Herre i Egypten kaldte Jacobs onde Sønner, sine Brødre: Jeg er Joseph eders Broder, den I soldte til Egypten. 1 Mos. B. 45, 4. Men hvad er det at ligne derimod, at den, som er givet al Magt i Himlen og paa Jorden, skikker de forløbne Disciple saadan Hilsen: Siig til mine Brødre. Det er Livsens søde Kierne og det pure Evangelium. Det kunde de arme bange Hierter føle. Her er ingen Vrede, men Naade foruden al Ende.

Ja det Budskab har i Dag og derefter saa ganske indtaget deres Hierter, at de under de største Lidelser og Forfølgelser med u-overvindelig Frimodighed har forkyndet samme for alt Creaturet1), som er under Himlen. Col. 22). I hvilken Henseende hun og strax og først skulde forkynde dem: jeg farer op til min Fader, og til eders Fader, til min GUD, og til eders GUD. Han vil, de skal glæde sig

1) til hans endnu forestaaende større Ophøjelse. At der var ved hans Opstandelse allerede skeet et mægtigt stort Trin, nemlig fra den forskrekkelige Marter, Død og Grav, til en

* *
-- 170

fuldkommen Sejer over alle Helvedes Porte, er bekient; men den vilde endnu blive meget herligere ved hans Majestætiske Himmelfarts Triumph og Sæde hos Guds højre Haand: Og hvor kan hans Lemmer andet end inderlig glæde og fryde sig over, at han er sat til et Hoved over alting for Menigheden. Eph. 1, 22. og at de der skal see ham, som han er. 1 Joh. 3,2. Og derfor skal de og

2) inderlig glæde sig over deres nærværende salige Tilstand, at hans Fader er deres Fader, som anseer dem i sin Søn ej anderledes, end sine Børn, hvilke han ynder og elsker med en ubegribelig faderlig Kierlighed. Ja! seer hvilken Kierlighed har Faderen givet os, at vi skal kaldes hans Børn. 1 Joh. 3, 1. Og det maae de billig1) legge Merke til, som rose sig af Troen, om de finde nogen hiertelig Behag i disse JEsu Ord, at, da han paa det kraftigste vil glæde sine til Døden beklemt Discipler, intet lifligere har at trøste og oplive

dem med, end at hans Fader er deres Fader, hans GUD deres GUD. Følgelig skal de og

3) i sær glæde sig til deres forestaaende herlige Arv i Himmelen. Og som der ligger saa meget Magt paa den Vished, som

*
- 171

er Grund til alle sande Christnes Trøst i Nød og Død; saa er det Aarsag, hvorfor vor kiære Frelser giver i Texten en dobbelt Forsikring, at han ikke allene kalder dem sine Brødre, men og sin Faders Børn. Ligesom Paulus legger dem begge sammen: Guds Arvinger og Christi Medarvinger. Rom. 8, 17.

Det er at nyde JESU Opstandelses søde Frugt, naar vi i Troen see al Helvedes Magt ødelagt, og derimod Himlene aabne og fulde af funkende Livsens Kroner, som de Troende skal bære deres korsfæste og opstandne Frelser til Lov, Priis og Ære i al Evigheds Evighed. Havde vor Frelser allene sendt dem Bud, at han nu var og blev hos dem, som før, her i Verden, da havde de vel ikke tenkt saa let paa deres rette Hiem; Men da han første Paaske-Dag i Morgenstunden, i hans allerførste Bud til dem, taler om at bryde op med Lejren, dette giver ret munter¹) Paaske-Andagt. Eders Lender opbundne. Eders Skoe paa eders Fødder, og eders Kiep i eders Haand, det er Paaske for HERren. 2 Mos. B. 12, 11. At sige denne Verdens Egypten Farvel, og haste hiem ad til det forjettede Land, det er ret Paaske for HERren.

*
- 172

Ere I opstandne med Christo, da søger de Ting, som ere her oven til, hvor Christus er, siddendes hos Guds højre Haand. Col. 3, 1.

O! en sød Trøst for Guds Kirke i denne Verdens sidste forvirrede Tider. GUD skee Lov, vi veed jo hvor vi har hiemme. Frygt ikke, du lille Hiord! thi det er din Fader behageligt at beskikke¹) dig Riget. Luc. 12, 32. Lad al Verden tumles op og ned. Guds Børns Rige er et bestandigt Rige. De ere de forstandige Folk, som have bygt deres Huus paa en Klippe. Matth. 7, 24. Og jo meer det trykker her paa alle Sider, jo meer see de op, og opløfte deres Hoveder, jo mere higede og fige herfra alle de, hvis Borgerskab er i Himmelen. Phil. 3, 20. Da den Qvinde, beklædt med Solen, som havde Maanen under hendes Fødder, ingen Roe fandt for Dragens Bitterhed, da blev hende givet den store Ørns 2 Vinger. Aab. 12, 14. da heder det: O Verden! hav nu gode Nat; I Himlen er min Sieles Skat, Jeg vil fra Jorden fige²). Ja naar det under mange svare Lidelser kan synes at være ude med dem; saa komme de dog siden frem i dobbelt Kraft. Hvorfor vil du sige, Jacob! og tale, Israel! Min Vej er skiult for HERren, og min Ret gaaer min GUD forbi? Veed du ikke? eller har du ikke hørt? HERren, den ævige GUD, som skabte jordens

* *
- - 173

Ender, kan ikke blive træt, ey heller vansmægte. Hans Forstand er urandsagelig. Han giver de trætte Kraft, og formerer deres Styrke, som ingen Kræfter have. De unge skal blive trætte og vansmægte, og de udvalte Mænd skal visselig falde. Men de, som forvente HERren, skal fornye deres Kraft, de skal opfare med Vinger, som Ørnene; de skal løbe, og ikke vansmægte, gaae og ikke blive trætte. Es. 40, 27. sq.

Velan da I Troende! forlyster eder i eders opstandne Frelseres liflige Evangelio, hvori han erklærer sig saa kierlig og rundelig, at han hører nu eder til, med alt det han er og har. Hans Fader eders Fader, hans GUD eders GUD, hans Retfærdighed eders Smykke, hans Død eders Liv, hans Opstandelse eders Sejer, hans Rige eders Arvedeel, hans Aand eders Pant derpaa, hans Engler eders Vagt, hans søde Himmel eders evige Hiem. Han sagde til mig: Det er skeet. Jeg er Alpha og Omega, Begyndelsen og Enden. Jeg vil give den tørstige af Livsens Vands Kilde uforskyldt. Den, som vinder, skal arve alle Ting, og jeg vil være ham en GUD, og han skal være mig en Søn. Aab. 21, 6. 7.

Nu her frem da ogsaa, I bedrøvede Hierter! herud af eders Sørge-Kroge alle, som have mindste sand Lengsel efter Naade og Salighed. Er det nu Tiid at sørge, da vor livsalige Immanuel

174

har vundet os saadan Sejer, og er kommen igjen saa mild og bliid fra Døden og Graven, for at oplive og glæde os ved sin ærefulde Opstandelses højtideligste Fryd og Herlighed. Op! og møder allesammen eders allerlivsaligste Goel med Sejers Krands. Svinger eders Palmer med Fryde-Sange, og omringer hans Throne med det store Hallelujah: Lammet, som er slagtet, er værdigt at tage Magt og Rigdom, og Viisdom og Styrke, og Priis, og Ære og Velsignelse. Aab. 5, 12. og v. 13. den, som sidder paa Stolen¹), og Lammet, være Velsignelsen, og Prisen, og Æren i al Evighed. Amen. Amen.

*
- 175

REGISTER OVER SANGENE

	Nr.
Ak Fader! lad dit Ord og Aand	304
Ak! hvad er dog Tiden lang	333
Aldrig jeg meere paa Verden vil tænke	335
Arme Skrog gaaer i Tog	322
Daarlig Mand fik bygt paa Sand	339
Den store hvide Flok vi see	352
Dejligste blandt Qvinder	308
Du smelter i Taare	288
En god Samvittighed	318
Er han borte al min Eje	307
Er ikke Ephraim min Lyst	305
Farvel, min Siæl, i JEsu Sides Vunde	353
Folk i Josvæ Dage	325
Fred i JEsu Død vi skulde	306
Frisk, Zion, paa vor Vagt	337
Glæde o Glæde! til Guddommens Sæde	300
Goliath drog fra Gath	323
Guds Søn har giort mig frie	317
Her er nyt fra Dødens Porte	298
Her er Sang paa Juda Bierge	285
Her op ad, I Døde	350
Her vil ties, her vil bies	327
Himlen, trods de grusomst' Bølger	320
Hvad blev der liden	344
Hvad er det godt at lande	349
Hvad est du dog skiøn	314
Hvad seer min Sulamith	332
Hvorledes gaaer det her	295
Hør dog, o hør dog den himmelske	287
I arme Qvinder	296
I Dag skal alting siunge	299
I fremmed Land	334
I Hælen Sværdet følger	324
Jeg seer dig, søde Lam, at staae	302
JEsus mig alting er	313
Kierligheden kunde	293
Klag dig ikke for Trang	326
Klapper nu med Haand al	301 176
	Nr.
Korset vil jeg aldrig svige	319
Kunde du dog ikke vaage	290
Lad mig, søde JEsu, møde	291
Lad os drage, bange Hierte	294
Langt oven for den Taage-Skye	342
Livet med sin Brude-Skare	284
Midt igiennem Nød og Fare	336
Min Søster har det mageligt	311
Mon JEsus mig ej ynker nu	310
Naar mit Øje	345
Nu Verdens Rige	347
O blide Stad	351
O du min Immanuel	315
O Hellig Aand! mit Hierte	331

O hvilket Himmel-Vand	303
Op dog Zion! seer du ej	286
Op min Aand, op fra dit Leer	343
Overmaade fuld af Naade	312
Paaske-Morgen, Paaske-Morgen	297
Saa sød er JEsu Hyrde-Favn	316
See dig Zion! vidt omkring	341
See! hvor hæftig Døden ryster	289
See! hvor klarer det nu op	346
Seer dog de blodige Strømme	292
Skal vi ustridig hist	328
Skulde jeg tilbage vige	321
Soel-Skivens Streg	338
Som Kiøbte og Døbte vi bære	330
Sulamith lilde	348
Vee dig, Edoms trygge Egn	340
Vor Klippe vi slippe umuelig	329
Ævig Tak, o milde	309